

Översättning av ryska svordomar och fula ord i svensk textning
En studie av serien *Epidemija*

Sofia Nyman

Pro gradu-avhandling i ryska språket och litteraturen

Handledare: Martina Björklund

Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi

Åbo Akademi

2022

ÅBO AKADEMI – FAKULTETEN FÖR HUMANIORA, PSYKOLOGI OCH TEOLOGI

Abstrakt för avhandling pro gradu

Ämne: Ryska språket och litteraturen	
Författare: Sofia Nyman	
Arbetets titel: Översättning av ryska svordomar och fula ord i svensk textning. En studie av serien <i>Epidemija</i>	
Handledare: Martina Björklund	Handledare:
Abstrakt: <p>Denna pro gradu-avhandling handlar om svordomar och deras översättning från ryska till svenska. Syftet med avhandlingen var att granska om och hur svordomar översätts samt undersöka om deras funktion byter vid översättning. Materialet bestod av den ryska <i>Netflix</i>-serien <i>Epidemija</i> (eng. <i>To the Lake</i>) och dess ryska dialog, ryska dolda textning och svenska textning.</p> <p>Avhandlingens teoretiska del består av två delar. Den första delen handlar i huvudsak om svärandets anledningar och attityder, kommunikationssituationer och Ljungs (2006) svordomsfunktioner. Den andra delen handlar om vad en översättning är för något och hur översättare behandlar svordomar vid översättning.</p> <p>I forskningen används en kvalitativ deskriptiv och kvantitativ metod. Forskningen visade att den ryska dialogen hade sammanlagt 151 svordomar, den ryska dolda textningen 145 och den svenska textningen 100. Det vill säga att den svenska textningen hade cirka en tredjedel färre svordomar än den ryska dialogen och den ryska dolda textningen. För att definiera svordomarna används olika ordböcker och deras funktioner enligt Ljungs (2006) svordomsfunktioner.</p> <p>Forskningen visade att ryskan använder svordomar från flera olika svordomsteman, funktioner och nivåer. De svenska svordomarna hade ytterst lite variation på svordomstema, funktion och nivå. Detta beror bland annat på att svordomar är ett större tabu i ryskan medan de i svenskan är en del av vardagsspråket.</p>	
Nyckelord: svordomar, fula ord, översättning, textning, audiovisuell översättning, tabu	
Datum:	Sidoantal: 64+17
Abstraktet godkänt som mognadsprov:	

Innehåll

1 Inledning	1
2 Svordomar	3
2.1 Svärande: anledningar och attityder	3
2.2 Svärande och kommunikationssituationer	7
2.3 Svordomsord.....	10
2.3.1 Tabuord, kraftuttryck och eufemismer	10
2.3.2 Engelska svordomar i svenskan.....	11
2.3.3 Svordomsordens temaområden.....	12
2.4 Svärandets funktioner	14
2.4.1 Utrop av irritation	14
2.4.2 Eder.....	15
2.4.3 Bejakanden och förnekanden.....	16
2.4.4 Förbannelser	17
2.4.5 Ovänliga uppmaningar	17
2.4.6 Stående förolämpningar.....	18
2.4.7 Skällsord	19
2.4.8 Svordomar som bestämmningar och förstärkningar.....	19
3 Svordomar och översättning.....	20
3.1 Vad är en översättning?	20
3.2 Audiovisuell översättning.....	22
3.3 Svordomar vid litterär översättning	23
3.4 Svordomar vid audiovisuell översättning	25
4 Material och metod.....	28
4.1 Material.....	29
4.2 Metod.....	30
5 Analys.....	30
5.1 Övergripande jämförelse	31
5.2 Ryska svordomar till svenska	34
5.2.1 Det sexuella temat	34
5.2.2 Kroppsutsöndringstemat.....	48
5.2.3 Det religiösa temat.....	51
5.2.4 Skällsord	54

5.3 Svenska svordomar som översättning av andra typer av ryska uttryck.....	57
5.4 Bortplockade svordomar.....	60
6 Sammanfattande diskussion	61
Litteratur	65
Bilagor	70

1 Inledning

Översättning är ett ämne som intresserat mig länge och jag har lagt märke till att saker ofta uteblir eller förändras när man översätter från ett språk till ett annat. Till exempel textningar till tv-program och filmer avviker från den ursprungliga dialogen. Som flerspråkig och språkintresserad person börjar jag lätt jämföra dialogen med textningen.

Denna avhandling handlar främst om översättning av ryska svordomar och fula ord till svenska. Svenskans och ryskans svordomar skiljer sig mycket. Svenskans svordomar och fula ord kan beskrivas som mesiga och som en del av vardagsspråket. Ryskans svordomar och fula ord är däremot mycket grövre och inte på samma sätt en del av vardagsspråket. Detta innebär problem vid översättning eftersom svordomarna används på väldigt olika sätt i svenskan och ryskan.

I kapitel 2 ska jag ta upp anledningar och attityder till svärandet samt viktiga begrepp inom området. Sedan ska jag berätta om svordomarnas temaområden och hurdana funktioner de har. Slutligen ska jag ta upp svärande i relation till kön och stil. Svärandet ser väldigt olika ut beroende på om situationen är formell eller informell och om det är frågan tal eller skrift. Digitaliseringen och det engelska språket har haft en inverkan på hur vi svär nuförtiden.

I kapitel 3 ska jag ta upp svordomar och deras översättning i skönlitteratur samt i textning. Här kommer jag ta upp bland annat hur översättarna behandlar svordomar, hurdana utmaningar de möter och eventuella instruktioner de fått till exempel av sina arbetsgivare. I detta kapitel ska jag även berätta om några tidigare studier om översättning av svordomar och hurdana instruktioner streamingtjänsten *Netflix* ger sina översättare.

I den här avhandlingen ska jag analysera den ryska thriller-serien *Epidemija* (eng. *To the Lake*) från 2019. Materialet för denna studie består av svordomar och fula ord som förekommer i den ryska dialogen, den ryska dolda textningen och den svenska textningen i seriens åtta avsnitt. Syftet med min pro gradu-avhandling är att undersöka om och hur de ryska svordomarna och fula orden i den ryska dialogen och den ryska dolda textningen översätts i den svenska textningen samt om de bibehåller sin ursprungliga funktion.

Ämnet svordomar och fula ord och deras översättning är från tidigare bekant för mig. I min kandidatavhandling *Översättning av svordomar och fula ord från svenska till ryska En studie av Mikael Niemis roman Populärmusik från Vittula* (2020) undersökte jag svordomars och fula ords översättning från svenska till ryska. Jag tyckte att ämnet svordomar och deras översättning var intressant och därför ville jag fortsätta undersöka temat. Under våren 2021 gick jag en kurs

i översättning och då stötte jag på serien *Epidemija* på streamingtjänsten *Netflix* och jag skrev en essä om översättning av svordomar i textning från seriens första avsnitt (Nyman 2021). Jag tyckte serien verkade spännande och såg resten av serien. Senare bestämde jag mig att hela serien kan vara ett bra material för min pro gradu-avhandling.

2 Svordomar

I det här kapitlet kommer jag börja med att diskutera svordomarnas grunder främst enligt Andersson (2004) och sedan ta upp ett antal viktiga begrepp inom området. Därefter ska jag behandla svordomarnas olika funktioner enligt Ljung (2006). Jag kommer även ta upp hur kvinnor och män svär och hur deras svärande skiljer sig åt. Slutligen ska jag ta upp hur svordomar skiljer sig i tal och skrift samt hur svordomar används i formella och informella situationer. I mina exempel i detta kapitel kommer jag främst ha svenska och ryska exempel men även ett antal exempel från andra europeiska språk.

2.1 Svärande: anledningar och attityder

Enligt Beers Fägersten (2017, 2021) handlar svordomar om ord och uttryck som egentligen är till för att förmedla starka känslor. Svordomar väcker hos oss många olika känslor – de kan väcka anstöt, provocera, kränka, förnedra, nedsätta och så vidare. Det finns till och med personer som tycker att det inte finns någon skillnad mellan att prata om svordomar och att svära på riktigt. Redan detta vittnar om kraften svordomar faktiskt innehar.

Dessutom har vi alla en egen uppfattning om hur vi ska handskas med svordomar och i vissa fall kan de skilja sig åt ganska rejält. Det att vi har olika uppfattningar skapar en slags social spänning, vilket i sin tur bevarar svordomarnas kraft (Beers Fägersten 2017, 2021).

Beers Fägersten (2018) skriver att inte ens språkforskare är ense om vad som utgör en svordom och hur svordomar ska definieras. Beers Fägersten (2018) påpekar vidare att Ashley Montagu (1967:90) påstod att så gott som alla ord kan fungera som svordomar. De som inte håller med om detta påstående kan till exempel nöja sig med att fastställa svordomar utifrån specifika ord eller gränser. Fastän forskare inte är alltid ense om vad som är en svordom råder det i alla fall tre kriterier: svordomar är ord som är tabubelagda, används bildligt och uttrycker starka känslor. Dessa kriterier innebär att man bör ta hänsyn till på vilket sätt ett ord används innan man klassificerar det som en svordom. De olika tillvägagångssätten leder till väldigt hetsiga debatter forskare emellan eftersom ens egna perspektiv på svordomar påverkar undersökningar och resultat. Forskarnas egna åsikter kan också påverka allmänna åsikter om användningen av svordomar som fenomen. De som förhåller sig mer konservativt mot kategorin

svordomar kan underskatta frekvensen av svordomsbruk och motsatsen till detta skulle vara de som har en mer inkluderande inställning (Beers Fägersten 2018).

Beers Fägersten (2018) menar att människor säkerligen blir mer exponerade för svordomar i dag än förr i tiden på grund av digitaliseringen. I de flesta kulturer råder det censur av svordomar både i skrift och offentliga sammanhang. Genom digitaliseringen har den skriftliga kommunikationen ökat. Den skriftliga kommunikation som råder till exempel i sociala medier, i e-post och via sms har mycket gemensamt med muntlig kommunikation, bland annat svordomsbruk. I och med att människor nuförtiden exponeras allt oftare för svordomar i skrift vänjer vi oss vid att se dem skrivna. På vissa sajter är det dock förbjudet att svära och då brukar folk använda självcensur i form av kreativa stavningar till exempel engelskans *f*ck* och *sh*t* eller förkortningar som *wtf* (*what the fuck*). Dylig felstavning påminner oss om hur svordomar faktiskt är tabubelagt språkbruk (se 2.3.1). Man kan se dessa felstavningar och förkortningar som ett lömskt sätt att sudda ut gränsen mellan att svära och inte svära. Men trots detta är det ändå svårt att mäta om människor faktiskt svär mera i dag än förr.

Enligt Andersson (2004:110) finns det tre huvudkategorier av motiv för att använda svordomar: psykologiska (individrelaterade) motiv, sociala (grupprelaterade) motiv och språkliga motiv. (Jag kommer här skriva om grundmotiv i stället för motiv för att hålla dem isär från svordomarnas innehållsmässiga motiv i som diskuteras i 2.3.3.)

De psykologiska grundmotiven handlar om svordomar som inte är planerade, utan man bara släpper dem ur sig, och detta kan även ske i situationer där talaren vanligtvis inte alls brukar svära. Om man slår sig på tummen eller får fingrarna i kläm spelar det ingen roll var man befinner sig. Svordomen kan komma ut oberoende om man är i församlingshemmet eller i styrelserummet (Andersson 2004:110).

Flera människor tycker illa om svordomar men vissa tycker att de är nödvändiga eftersom de behövs för att ”lätta på trycket”, för att avreagera sig. Andersson (2004:111) tar också upp Ashley Montagus (1967:72) svordomsteori. Det första steget i svordomsteorin är att människan drabbas av någon slags frustration och en förväntad tillfredställelse försvåras eller sabbas. Andersson påpekar att Montagu hävdar att frustration alltid leder till aggressivitet och för att återställa den psykiska balansen måste aggressiviteten ges utlopp. För att ge utlopp för aggressiviteten kan man svära.

Känsla av frustration och aggressivitet är helt naturligt och nödvändigt hos oss människor. Men hur naturligt är det att svära för att återställa den psykiska balansen? Här kan man se svordomarna som ett slags alternativ till fysiskt våld mot andra människor och saker. Andersson

(2004:112) skriver vidare att Montagu (1967:70–72) hävdar att svärandet är ett medfött beteende, precis som språket. Enligt Montagu utvecklas spädbarns skrikande senare till svärande och detta förklaras med att svärandet och skrikandet hos vuxna människor ofta kombineras. Montagu (1967:55) skriver i samma verk att man inte svär i vissa kulturer, exempelvis malayisk och japansk. Andersson (2004:112) menar att om svärandet faktiskt är ett medfött beteende återstår det att förklara varför man inte svär i vissa kulturer.

I vissa länder har det till och med gjorts försök att rensa ut fula ord och svordomar. Numera ser man dock i flera kulturer svordomar som en naturlig del av språket och kulturen. Ett tecken på att svordomar och fula ord accepteras i högre grad är att de ofta inkluderas i ordböcker (Ingo 2007:154).

Den andra huvudkategorin, sociala grundmotiv, skiljer sig från den första i det avseendet att fler än en person är inblandad. Andersson (2004) delar upp denna kategori i sex olika grupper och grupperna går till en viss grad in i varandra.

Första gruppen är 1) *för att visa sig tuff*. Speciellt för barn kan det kännas tufft att göra det som ses som förbjudet. Barn som uttalar svordomar är fullt medvetna om ordens kraft och vet att de gör något som är förbjudet eller till en viss grad förbjudet. Ett barn kan till exempel försöka visa åt jämnåriga att hen är tuff genom att skrika *jävla kärring!* åt en dam på gatan (Andersson 2004:113).

Man kan även använda svordomar 2) *för att chockera*. Svordomar är chockerande om de förekommer i en oväntad situation eller om de är sällan förekommande i en viss situation. Som exempel här tas det upp när en elev kallar sin fröken för en *jävla hora*. Det är chockerande men det är också möjligt att eleven försökte visa sig vara tuff för sina klasskamrater (Andersson 2004:114).

Användningen av svordomar kan även 3) *ange grupptillhörighet*. Varje grupp eller gäng av människor har ett eget språkbruk och en egen jargong. Till detta språkbruk kan det höra svordomar och för att vara en del av gänget ska man också svära. Inom ett gäng kan man även 4) *visa vänskap* genom att kalla sin vän för något som i andra sammanhang skulle vara opassande (Andersson 2004:115, 118).

Det sista sociala grundmotivet är 5) *för att "lägga bort titlarna"*, vilket inte är aktuellt längre i dag eftersom språkbruket har ändrats mycket under 1900-talet. Förut tilltalade man varandra enligt titel till exempel fru Andersson, fröken Svensson, professor, kapten och så vidare. Titlarna försvann i tal genom överenskommelse, genom att man lärde känna varandra bättre eller automatiskt. Genom att lägga bort titlarna sänkte man på samtalsituationens

formalitetsgrad, och på samma sätt sänks formalitetsgraden genom att använda enstaka svordomar i samtalet. Naturligtvis kan formalitetsgraden sänkas på andra sätt också till exempel med mer ledigt och vardagligt språkbruk (Andersson 2004:119–120).

Svordomar kan givetvis också användas för att 6) *smäda eller skälla på en annan* (Andersson 2004:115). Detta kommer jag berätta mer om i 2.4.7.

Slutligen de språkliga grundmotiven, som Andersson (2004) delar upp i tre grupper. Precis som vilka ord som helst har svordomar en betydelse och en funktion som hjälper talaren att uttrycka tankar och känslor hen har just i den situationen.

Den första gruppen kallar Andersson (2004:122) *för att de är som allt annat språk*. Man kan motivera svordomarna med språkliga grunder genom att säga att de är helt vanliga ord och de tillhör vardagsspråket. I stället för att säga *ett väldigt trevligt kalas* kan man lika bra säga *ett jävligt trevligt kalas*. Om man är en av dem som resonerar på detta sätt ser man inte någon skillnad på dessa två och man reagerar inte på svordomen i den omskrivna meningen. Andersson påpekar dock att det säkerligen finns en del människor som resonerar på annat sätt. Det beror på vad någon ser som vardagligt och som en naturlig del av språket. Någon som använder svordomar eller fula ord medan hen pratar kan också ses som avvikande i vissa sammanhang. Tonläget och talstilen man uttalar svordomen i spelar också en stor roll. Men som lyssnare brukar man veta vilken typ av svärande det är frågan om.

I Ryssland var svordomar ett känsligt ämne och är fortfarande i denna dag. Folket har alltid använt svordomar till vardags men man fick absolut inte trycka dem (Mokienko 1994). När man använder svordomar på ryska heter det att *выражаться* som i folkligt talspråk (*просторечие*) har betydelsen 'svära' men annars betyder 'uttrycka sig' eller *нарушать* 'bryta (regler)' (Levin 1998).

Följande grupp kallas *för vi har varierande stilnormer*. Andersson (2004:123) urskiljer tre principiellt olika inställningar:

- i. Svordomarna är totalförbjudna i alla situationer. Eventuellt gäller förbudet även svordomseufemismerna (katten, tusan, järnspik o s v).
- ii. Svordomarna är tillåtna i de mer informella situationerna och förbjudna i de mer formella situationerna. Generellt gäller principen att svordomseufemismerna kan tränga lite längre in i de formella situationerna än de vanliga svordomarna.
- iii. Svordomarna är tillåtna i alla situationstyper. Detta skulle då också gälla svordomseufemismerna men man kan även säga att en sådan här inställning gör eufemismerna överflödiga.

Människor som har inställning (i) är främst de som av religiösa skäl vägrar att acceptera svordomar. Åsikt (ii) är den vanligaste uppfattningen som människor har, det vill säga att svordomar är mer accepterade i vissa situationer men inte i andra. Den sista åsikten (iii) ser svordomar som vilka ord som helst. I och med att de flesta människor tillhör inställning (ii) är det väldigt svårt att hålla dem i grupp (i) och (iii) nöjda. Totalförbud mot svordomar eller full acceptans av svordomar hade gjort det lättare (Andersson 2004:123).

Den sista gruppen heter *för de är speciella och nödvändiga* ord. Svordomarna har en viss effekt på de som lyssnar, och det faktum att de är förbjudna åtminstone i mer eller mindre formella situationer kan hjälpa uttalarerna av svordomar att uppnå ett visst mål genom att strö in enstaka svordomar i det hen säger. Det behövs ofta svordomar för att lyssnarna ska förstå att man menar allvar. Slutligen betonar Andersson att samtliga grundmotiv för användningen av svordomar i kategorierna inte ska ses som alternativ utan snarare som komplement till varandra. (Andersson 2004:124–125).

2.2 Svärande och kommunikationssituationer

I den här delen ska jag först berätta om hur svärande skiljer sig i formella och informella situationer samt hur män och kvinnors användning av svordomar skiljer sig åt. Slutligen ska jag ta upp hur svärande skiljer sig åt i tal och skrift.

Andersson (2004) skriver att människors språkbruk varierar beroende på i vilken situation de befinner sig i och att det givetvis finns variation även på individnivå. Ingen människa pratar på exakt samma sätt i alla situationer. Man pratar på olika sätt med barn, sin make/maka, tjänstemän och så vidare. De viktigaste faktorerna som styr hur vi väljer att prata i en viss situation är samtalspartner, ämne och sammanhang. Det är svårt att veta exakt hurdant språkbruk människor har i olika situationer. Språkbruket och samtalssituationerna kan klassificeras efter skalan informell – formell.

När talaren känner sig trygg i en situation befinner sig hen i en informell situation. Till exempel kan det vara frågan om ett neutralt samtalsämne i familjekretsen eller bland arbetskollegor. En formell situation är raka motsatsen, till exempel en intervju i en tv-studio, vilken antagligen upplevs som en mindre trygg situation av de flesta. Människor bedömer givetvis situationer på olika sätt utgående ifrån om man är van vid en viss talsituation eller inte (Andersson 2004:70–71).

När man befinner sig i en formell situation brukar man använda mindre svordomar, slang, dialekt, skämt och så vidare. När det gäller svordomarnas användning tycker människor väldigt olika (vilket jag redan skrev om i 2.1). Man kan här dela upp situationerna där svordomar är tillåtna och inte tillåtna, men generellt är de mer tillåtna i informella situationer. Det är dock omöjligt att veta till hundra procent när det är tillåtet att använda svordomar och när det inte är tillåtet detta är på grund av människors olika uppfattningar (Andersson 2004:71, 73–74).

Gauthier och Guille (2017:137) konstaterar att många språkliga drag och attityder till svordomar traditionellt sett har varit könsbestämda, det vill säga tillskrivits antingen kvinnor eller män, och utvärderats positivt eller negativt.

Andersson (2004:74) skriver att kvinnor sägs ha ett finare och ett mer vårdat språk än män. Sociolingvistiska undersökningar har visat att män använder fler ord och uttryck som vanligtvis inte tillhör standardspråket. På formalitetsskalan ligger männens språk under kvinnornas språk, i alla fall i mer informella och neutrala situationer. Givetvis är det långt från alla mäns språk som ligger steget under kvinnornas språk. Gauthier och Guille (2017:137) menar att det faktum att vi tillskriver svordomar till det ena könet men inte till det andra kan ha en inverkan på andra egenskaper såsom makt, oavsett om dessa skillnader är sanna eller inte.

Sättet hur män och kvinnor pratar ser olika ut i formella och informella situationer. Förutom i dessa situationer kan man även stöta på skillnader beroende på från vilken åldersgrupp eller samhällsskikt en man eller kvinna är. De könsideal och de könsroller som vi tillägnar oss styr till en del hur vi uttrycker oss (Andersson 2004:74).

Formella situationer associeras med utbildning, kunskap och hög status. Här kan man tänka sig att de informella skulle vara tvärtom, men det ligger inte till på det viset. Det informella språket har egen form av prestige. Dialekt, slang och svordomar associeras här med värden såsom styrka och tuffhet (se 2.1 om tuffhet). Dessa värden är positiva och eftersträfvade framför allt hos män (Andersson 2004:74–75).

Andersson (2004:75) beskriver ett test som genomfördes på högstadiel elever. Högstadiel eleverna fick lyssna på två olika mansröster, den första mannen har en utpräglad göteborgsdialekt och den andra en mer uttunnad sådan. Eleverna antog att mannen med starkare dialekt slås bäst och spelar fotboll bäst, medan mannen med minst dialekt har längst utbildning, bättre yrke och hög inkomst. Andersson (2004) påpekar att man bör ”lura” eleverna i experimentet genom att ha samma person att uppträda i två språkliga skepnader, för att saker såsom röstkvalitet och motsvarande också kan påverka elevernas bedömning. Denna typ av test visar inte bara hur olika män och kvinnor talar, men också hur olika bilder människor kan ge

av sig själva som individer genom sitt språkbruk. Språkbruket är ett sätt att presentera sig själv som en människa och blir en viktig del av vår personlighet. Detta betyder att genom vårt språkbruk kan vi förändra vår personlighet

Gauthier och Guille (2017:137–138) nämner ett antal studier där det har visat sig att kvinnor faktiskt inte svär mindre än män. Skillnaden ligger snarare i vilka svordomar som används och i vilken kontext. Det som Gauthier och Guille (2017) kallar ”starka” svordomar har unga kvinnor börjat använda mera, i alla fall på sociala medier. De tar upp Therwalls *MySpace* undersökning från 2008 där det hävdades att det finns tecken på att unga brittiska kvinnor inom en snar framtid kommer börja använda ”starka” svordomar lika ofta som unga brittiska män. Gauthier och Guille (2017) undersökte unga kvinnors och unga mäns användning av svordomar på *Twitter* i åldersgrupperna 12–18 och 19–30 år. Undersökningen visade att män allt som oftast använde svordomarna *fuck* och *cunt* medan kvinnor oftast använde *bitch*. Dessutom använde männen svordomarna *fuck* och *cunt* i fler olika sammanhang än kvinnor. Det viktigaste fyndet i denna undersökning visade att största delen av de engelska svordomarna inte har några signifikanta könsskillnader i sin representation. Givetvis finns det vissa svordomar som används mera av män eller kvinnor men skillnaderna är minimala.

Tal och skrift är två olika sätt att överföra språkliga meddelanden, och de skiljer sig mycket åt (Andersson 2004:76). I en vanlig talsituation befinner sig talare och lyssnare i närheten av varandra, och i en vanlig skrivsituation befinner sig ofta skrivaren och läsaren på olika platser och tidpunkter. I en talsituation kan lyssnaren aktivt delta i konversationen och fråga saker för att få förtydliganden. Om det är frågan om skrift är det annorlunda – här måste skrivaren vara noggrann med att uttrycka sig tydligt, då mottagaren kanske inte har möjlighet att fråga sig fram om det som är skrivet. Råkar man säga något fult kan man genast se hur folk reagerar på det och dessutom har man möjlighet att ta tillbaka ett yttrande eller be om ursäkt. När man skriver något blir man direkt ansvarig och det blir svårare att förklara sig. Beers Fägersten (2018) påpekar att den som använder svordomar drar till sig uppmärksamhet i och med att det är socialt laddat.

När vi talar finns det ett flertal olika dialekter och variationer medan skriftspråket är mera standardiserat. Att släppa ur sig en svordom medan man talar avviker inte lika mycket från normen som att skriva en svordom. Detta beror delvis på att det finns mera allvar och sanning bakom det skrivna ordet medan man inte bryr sig lika mycket om det talade. Bakgrunden till detta kan möjligtvis vara att skriften förr i tiden endast var för eliten. Något av detta finns bevarat även i och med att inte alla människor skriver böcker eller artiklar (Andersson 2004:77).

2.3 Svordomsord

När man diskuterar temat svordomar finns det tre viktiga begrepp att hålla koll på. I följande del kommer jag diskutera ordens definition, skillnader mellan dem och varför man förr i tiden var rädd för vissa ord.

2.3.1 Tabuord, kraftuttryck och eufemismer

I *SAOL* (2015, s.v. *tabu*) definieras ordet tabu på följande sätt: ”förbud mot att röra el. nämna ngt; heligt ord som inte får utsägas; föremål som inte får nämnas”. I *SO* (2021, s.v. *tabu*) står det om ordets ursprung följande: ”belagt sedan ca 1845; av tonga (polynesiska) *tapu* 'tabu; heligförklarat”.

Andersson (2004:78) förklarar att varje kultur har ord och uttryck som är förbjudna eller tabubelagda. Orsaken till att ett ord eller uttryck ses som tabu är när det är starkt, laddat och kraftfullt på något sätt. Díaz Cintaz och Remael (2014:196) skriver att vissa ord som är tabu också är svordomar, och dessa kräver noggrann hantering. Med tiden kan ibland vissa ord bli mindre tabubelagda. Ett bra exempel är engelskans *fuck*. Förut hörde man *fuck* i mycket få kretsar och absolut inte i biosalongen. I dag kan man tänka sig höra *fuck* medan man ser till exempel på en film.

Vad är kraftuttryck för något då? I *SO* (2021, s.v. *kraftuttryck*) definieras kraftuttryck på följande sätt: ”ord eller fras som används för att uttrycka stark känsla särsk. ilska; ofta om svordom”.

Andersson (2004:81–83) poängterar att kraftuttryck och kraftigt laddade ord inte är samma sak, till exempel är *knarkare* och *langare* kraftigt laddade men de är inte kraftuttryck. Dessa ord kan endast användas om någon som faktiskt är knarkare eller langare. Ord som *hora* och *fnask* kan användas som både kraftigt laddade ord och som kraftuttryck. Dessutom har de ett bredare användningsområde och blir i regel dubbeltydiga. *Hora* går att användas för att beskriva en prostituerad kvinna, men kan också användas som en allmänt nedsättande beteckning för vilken kvinna som helst. Om någon säger ordet i den senare användningen tappar ordet det mesta av sin beskrivande innebörd. Ord blir oftast kraftuttryck genom en tabubeläggning. Det är genom tabubeläggningen som ord får sin laddning och genom detta kan de fungera som kraftuttryck. Även neutrala ord kan lånas och användas som kraftuttryck. Förutsättningen är att den tilltalade förstår att det som talaren sade är menat som ett kraftuttryck.

Levin (1998) skriver att redan användningen av svordomar i sig är tabubelagt. Både Andersson (2004:78) och Levin (1998) skriver om ”ordmagi”. Andersson (2004:78) skriver vidare att ordmagi handlar om att man upplever ett slags magiskt samband mellan ord och ting. Dessa ord behöver inte nödvändigtvis vara svordomar, och som exempel tar Andersson upp ordet *varg*. Man var så rädd för vargen förr i tiden att man kallade djuret för *gråben*, *den gråe* eller *gullfot*. Dessa ord är svagare än ordet *varg* och kan kallas för eufemismer.

SAOL (2015, s.v. eufemism) definierar ordet *eufemism* på följande sätt: ”mildrande el. förskönande uttryck t.ex. *Hälsingland* för *helvete*”. Gällande ordets historik står det i SO (2021, s.v. *eufemism*) ”belagt sedan 1845; av grek. *euphemismos* ’användning av ett vackert ord för en dålig sak’, till *eu* ’god’ och *phe* ’me ’ord; språk”.

2.3.2 Engelska svordomar i svenskan

Beers Fägersten (2018) skriver att det finns sätt att svära men ändå inte svära och ett är genom att svära på ett annat språk (ett annat är att använda sig av förkortningar (se 2.1)). På svenska svär man ofta på engelska, vilket givetvis är ett resultat av den globala införseln av engelskspråkig populärkultur.

I Sverige har det engelska svordomen *fuck* blivit mycket vanlig i både tal och skrift, till exempel Jens Lapidus bok *Aldrig fucka upp* och att programledarna för Melodifestivalen 2017 välkomnade publiken till *Melo-fucking-difestivalen*.

Engelska svordomar är väldigt offentliga i Sverige och censureras varken i tal eller i skrift, säger Beers Fägersten (2017, 2021). Svordomen *fuck* slog igenom ordentligt i Sverige när filmen *Fucking Åmål* kom år 1998. I engelskspråkiga länder råder det ganska sträng censur av svordomsbruk i offentliga medier. Även filmen *Fucking Åmål* fick en annan titel på engelska för att undvika ordet *fucking*, nämligen *Show Me Love*. Eftersom Sverige inte styrs av samma regelverk är det helt tillåtet att använda ordet *fucking* i en filmtitel, om man vill det.

Beers Fägersten (2017, 2021) tror att man använder engelska svordomar i svenskan eftersom man kan bryta mot andras regler medvetet och dessutom helt obestraftat. Detta bidrar till en viss förtjusning i att svära på engelska. Beers Fägersten tycker att *Fucking Åmål* är en genial filmtitel eftersom den har ordet *fucking*, en av engelskans vanligaste svordomar och Åmål, namnet på en liten svensk ort med väldigt svenskt namn. Den engelska svordomen i filmtiteln

här anspelar på provokation utan egentlig risk, drar till sig uppmärksamhet samt både förstärker och utgör budskapet.

Filmen satte också i gång en rörelse eller blev snarare en lingvistisk milstolpe. Den har satt tydliga spår i det svenska språket och de svenskspråkigas sätt att umgås med engelska svordomar. Sedan dess har flera efterapat, till exempel: *Fucking Sverige* och *Fucking film*. Engelska svordomar används nuförtiden till och med i reklam, till exempel *fucking good times* på en restaurangskylt och *Luxury that doesn't fuck up our planet* på sidan av en buss. Det är inte konstigt att engelskspråkiga turister har klagat på dessa reklamer eftersom svordomarna är på deras modersmål. Gatukonst eller grafitti är sällan på svenska – här är de engelska svordomarna *fuck*, *shit*, *bastard*, *bitch* och *cunt* vanliga. Journalister och tidningsredaktörer är också helt tokiga i engelska svordomar och de förekommer ofta i citat. Svordomarna här ger nyheten ett större nyhetsvärde.

Beers Fägersten (2017, 2021) skulle vilja påstå att engelska svordomar kännetecknar ett offentligt eller publikt språkbruk. De ses som en del av det officiella språket eller standardspråket, särskilt när talaren eller kontexten skänker det en viss legitimitet. De som svär på engelska då de talar svenska är dock inte nödvändigtvis omedvetna om vilka normer som gäller i engelskspråkiga miljöer. Beers Fägersten hävdar att detta bidrar till att svenska svordomar förblir kraftfulla.

Även svenskarna har reagerat negativt på bruket av engelska svordomar. Till exempel programledarnas välkomnande till Melo-fucking-difestivalen under Melodifestivalen 2017 gjorde flera upprörda, eftersom Melodifestivalen och Eurovision ska stå för familjevänlig underhållning. Enligt Beers Fägersten (2017, 2021) förekommer de engelska svordomarna i allt större utsträckning. Det är bara en tidsfråga innan det inte går att använda engelska svordomar på ett lekfullt sätt och man inte kan skilja mellan engelska och svenska svordomar.

2.3.3 Svordomsordens temaområden

Innan jag skriver om svordomarnas funktioner ska jag berätta kort om deras motiv eller ämnessfärer. Jag har tidigare skrivit om motiven i min kandidatavhandling (Nyman 2020:6–9) och därför berättar jag här väldigt kort om dem. I min kandidatavhandling utgick jag främst ifrån Ingos (2007) indelning och jag gör här likaså, det är endast mammamotivet som jag tagit från Ljungs (2006) indelning.

1) Tro och religion. Enligt Ljung (2006:175) saknar ryskan svordomar som har svordomar som har med tro och religion att göra. Det finns i princip endast en svordom i ryskan som passar in här nämligen *чёрт* 'fan'/'djävul'. Lindström (2000, 2002:384) skriver att svenskan däremot är rik på denna typ av svordomar till exempel *fan, satan, jävlar* och *helvete*.

2) Kroppsdelar och sexualitet. I svenskan representeras detta motiv av svordomar som *kuk* och *fitta* som ofta används som skällsord till exempel *Din jävla fitta!* (Ljung 2006:65). Både på svenska och ryska kan dessa fungera som utrop av irritation. På ryska kan man säga *xyü!* 'kuk!' och *нузда!* 'fitta!' dessa används på samma sätt som svenskans *Fan!* och *Jävlar!* (Ljung 2006:66). Ett välkänt ryskt svordomsuttryck är *ёб твою мать!* 'knullade din mamma' (Ljung 2006:67). Det underförstådda subjektet i uttrycket *ёб твою мать* är *нёс* 'hund' (Uspenskij 1996:109–111). Till detta motiv hör också uttryck som *Ta dig i arslet!* och *Пошел к жону!* 'Gå till arslet!' (Ljung 2006:68).

3) Avföring och övrig utsöndring. I svenskan är detta motiv representerat av ord som *skit, piss, arsle/röv/häck*. Dessa brukar man använda som utrop av irritation och som skällsord, till exempel *Skit (också)!* och *Han är en riktig skit*. På ryska kan man säga *жона* 'röv' eller *жона с ручкой* 'röv med handtag' vilket används som svenskans 'klant' eller 'tönt' (Ljung 2006:65).

4) Mammamotivet handlar alltid om sexuell tillgänglighet hos någons kvinnliga släkting (ofta mamma eller syster). Svenskan använder inte denna typ av svordomar men ryskan gör det. I ryskan finns uttrycket *сукин сын* 'son till en hynda' (Ljung 2006:68–70). Hur mammamotivet används berättar jag mera om i 2.4.5 och 2.4.6.

Även Andersson har funnit ett antal svordomsteman. Andersson skriver att kulturer väljer olika mellan vilka områden och teman som ses som tabu. Följande områden eller teman har han funnit:

- a. Könsorgan, sexuellt umgänge (könsord, ”runda ord”)
- b. Religion, kyrka (svordomar)
- c. Kroppens avfallsprodukter (*kiss* och *bajs, skita* osv)
- d. Döden (*dö* och *döda*)
- e. Fysiska eller mentala handikapp (*idiot, CP-skadad* osv)
- f. Prostitution (*hora, fnask, torsk* osv)
- g. Narkotikahantering, kriminalitet (*tjack, sil, tyyvävel* osv)

(Andersson 2004:79)

2.4 Svärandets funktioner

Enligt Ljung (2006) har svordomarna olika funktioner. Funktionerna är dessa: utrop av irritation, eder, bejakanden och förnekanden, förbannelser, ovänlig uppmaning, stående förolämpningar samt skällsord. Utropen kan kännas igen genom att de är självständiga yttranden och inte ingår i andra konstruktioner. Till exempel är *Dra åt helvete!* och *Fan!* helt självständiga konstruktioner.

Det finns även typer av svordomar som inte är utrop utan används som bestämmningar till andra ord till exempel för att betona någon viss del av det man säger. Ett exempel på denna typ är svenskans *jävla*, vilket inte kan stå ensamt, utan behöver ingå i ett längre uttryck. Uttryck som man kan bilda med *jävla* kan vara till exempel *en jävla idiot* eller *en jävla bra bok*. (Ljung 2006:42–61).

2.4.1 Utrop av irritation

Den första funktionen som Ljung (2006:43) tar upp är utrop av irritation. Denna typ av svordom är väldigt vanlig i flera språk. Den här typen av utrop brukar inte vara riktade mot någon specifik person utan fungerar som en slags kommentar av talarens egen situation. (Jämför med psykologiska grundmotiv i 2.1.)

Ljung (2006) skriver vidare att utropen inte nödvändigtvis behöver vara svordomar. Flera språk har snällare uttryck, till exempel på svenska skulle man kunna säga *Fy!*, *Usch!*, *Aj!* och *Oj!*. Dessa uttryck kan dock ses som väldigt mesiga och en annan uppsättning av ord används oftare. Om en svenskspråkig slår sig på fingret med en hammare säger hen antagligen inte *Aj!* utan något mindre mesigt såsom *Helvete!*, *Jävlar!* eller *Fan (också)!* (Ljung 2006:43).

I svenskan är det vanligt i utrop att använda termer för djävulen, helvetet och andra religiösa fenomen. För de flesta andra språk är det vanligare att använda ord för avföring, könsorgan och samlag vid utrop (Ljung 2006:43). Svenskan har lånat in flera svordomar av denna typ från engelskan. (Se det jag berättade om engelska svordomar i 2.2.1.)

Utropen kan även uttrycka andra känslor än irritation. Levin (1998) skriver att utropen kan fungera som ett spontant utrop för glädje, förvåning, missnöje och irritation. När det kommer till utrop använder ryskan uttryck såsom *Ёб твою мать!* '(Någon) knullade din mamma!' och

Бля(дь)! 'hora'. Ryska uttryck såsom *ё-моё* 'jo-mitt-jo'¹, *ёлки-палки* 'granar-käppar', *ёлки зелёные* 'gröna granar' och *японский бог* 'japansk gud' räknas som eufemismer. Men *Чёрт* 'fan'/'djävul' och *Чёрт поберу* ses inte som obscena. Det finns även snällare uttryck på ryska såsom *ах* 'åh' och *ах ты* 'åh du (din)', dessa kombineras ofta med en svordom (Levin 1998).

Levin (1998) påpekar också att vissa uttryck av denna typ kan tolkas på olika sätt till exempel *Во, бля, погода!* vilket ungefär betyder 'Jävlar, vilket väder!'. Utan kontext kan vi inte veta om vädret är bra eller dåligt.

2.4.2 Eder

Ljung (2006:46) skriver att eder var något som ursprungligen användes för att intyga att det man säger faktiskt är sant. Det var vanligt att ta Gud till vittne för att intyga att man talade sanning. Senare fick eder ett nytt användningsområde nämligen utrop av irritation och förvåning. Under medeltiden var det möjligt att svära vid det mesta som innehade en gudomlig anknytning, till exempel *Vid Guds blod!*, *Vid Jesu kors!* eller på engelska *By God's eyes!* 'Vid Guds ögon!'. Det finns även en annan typ av ed som uttrycker att man själv skulle bli utsatt för något hemskt om man inte talade sanning, dessa var vanliga i det gamla Egypten.

På ryska skulle man kunna säga *Ей-богу* eller *Клянусь богом* 'Jag svär vid Gud' (Levin 1998, Ljung 2006:177). Ryskan är rikare på eder från ämnessfären kroppsdelar och sexualitet till exempel *ебать меня в рот* 'må jag bli knullad i munnen' och *бля(дь) буду* 'må jag vara/bli en hora' (om det som talaren säger inte är sant) (Levin 1998).

Levin (1998) skriver vidare att eder i ryskan kan användas i en omvänd betydelse, till exempel *сукой тебе быть, если...* 'må du bli/vara en hora om...' och *сукой он будет, если...* 'må han bli/vara en hora om...'.

Eder fick en religiös anknytning i senare tiders kristna samhällen. På svenska kan man till exempel säga *ta mig fan/fan ta mig*, som till exempel i *Han gjorde det ta mig fan/fan ta mig på två timmar!*. För samma funktion kan man också använda uttrycket *förbanne mig*. I svenskan används dessa uttryck i dag som förstärkningsord (se vidare 2.4.8) och den som använder dem tar inte längre någon personlig risk. Ljung (2006) förklarar att eder förmodligen upplevdes som

---

¹ Bokstaven <ё> uttalas [jo] i början av ord och efter vokal.

mer riskabla förr i tiden i och med att det användes mycket längre och mera explicita formuleringar såsom *Må Fan ta mig om han inte gjorde det på två timmar* (Ljung 2006:46–47).

Andra europeiska språk använder mer eller mindre liknande uttryck i sina intyganden. På tyska kan man säga *Hol' mich der Teufel wenn...* 'Ta mig fan om...' och på engelska används en liknande konstruktion nämligen *I'll be damned if...* 'Förbanna mig om'. Engelskan använder sig även av uttryck som *I'll be hanged if...* 'Må jag bli hängd om...' eller något grövre som *I'll be be fucked if...* 'Må jag bli knullad om...' (Ljung 2006:47).

Ljung (2006:47) skriver till slut att de flesta av denna typ av uttryck också förutom sin intygande funktion har blivit ett vanligt sätt att uttrycka förvåning, till exempel svenskans *Ta mig fan!*. Till denna svordom finns det även mildare varianter, det vill säga eufemismer, till exempel *Dra mig baklänges!*.

2.4.3 Bejakanden och förnekanden

Bejakande svordomar är något som kan användas när talaren vill intyga att något är på ett visst sätt. Bejakande svordomar från svenskan är till exempel *Du kan ge dig fan på att...* och *Det kan du ge dig fan på!* (Ljung 2006:47).

Ljung (2006:47–48) skriver att förnekanden används när talaren vill förneka att någon annan har rätt och då kan talaren använda sig av utrop såsom *I helvete (heller)!* och *(Så) fan heller!*. Förnekande uttryck är bland de vanligaste i flera språk. De förnekande uttryckens innehåll brukar variera men flera språk använder uttryck som har något men den mänskliga bakdelen att göra och det som kommer ut ur den. På tyska kan man använda ett uttryck som betyder ungefär 'En skit heller!' som i *Einen Scheiss werde ich!* 'I helvete att jag skall [göra detta]'. På engelska används uttryck som *My ass/My arse/In my arse* '(i) mitt arsle'.

Om talaren vill förneka något på ryska kan hen säga *хуй не хочешь?* 'i helvete (kuk) att du vill?' (Levin 1998). Svordomen *хуй* 'kuk' kan användas om man absolut inte vill göra något, till exempel om ens chef uppmanar en att komma på övertid kan man säga *хуй я выйду!* 'i helvete (kuk) att jag kommer (rycker ut)!'. (Plutser-Sarno 2001:105). Med samma svordom kan man förneka eller uttrycka att något knappast händer, till exempel *Хуй-то он сейчас дома, твой муж.* 'Fan (kuk) heller att din man är hemma just nu' och *Хуй дадут нам выходной* 'Fan (kuk) heller att de ger oss en ledig dag' (Plutser-Sarno 2001:104).

Svenskan är avvikande och har under en lång tid hållit fast vid det religiösa uttrycket *I helvete (heller)!*. Engelskan har haft ett stort inflytande på svenskan när det kommer till uttryck av denna typ (Ljung 2006:48). Ljung (2006:48) visar ett exempel ur en svensk morgontidning från år 2004: ”Någon på radio sa att mordet i Knutby är intressant eftersom det är en berättelse om Sverige. I mitt arsle att det är.”

2.4.4 Förbannelser

Förr i tiden användes denna typ av uttryck för att åkalla högre makter som i sin tur skulle ingripa mot någon. Det är oftast djävulen eller Gud som tillkallas för ingrepp. Om det är djävulen man vill tillkalla på svenska kan man säga till exempel: *Må fan ta dig!*, *Åt helvete med...!* och *Fanta...!*. Som sagt går det även att ta Gud till hjälp i förbannelserna som i engelskans *Goddamn!* och *Goddammit!*. Numera används förbannelser som stående aggressiva uttryck. De har förlorat sin ursprungliga funktion och alla förstår att de inte resulterar i ingrepp från en högre makt såsom djävulen eller Gud (Ljung 2006:49–50).

I ryskan finns det en del liknande förbannelser som i svenskan. Om talaren vill önska någon annan ondska, olycka eller något slags straff kan talaren säga: *чёрт тебя возьми!* eller *чёрт тебя побери!* (båda i betydelsen ’må fan ta dig!’), *чтоб ты сдох!* ’gå och dö!’, *чтоб тебя разорвало!* ’må du rivas sönder!’ (Mokienko 1994).

Förbannelserna var något som togs mycket allvarligt förr i tiden, i och med att människorna trodde att de ägde en magisk kraft som kunde användas för att göra någon illa eller till och med döda någon. Oftast brukade det räcka att skriva ner förbannelsen till exempel på en platta av tenn, bly eller på en flat sten för att sedan kasta den till exempel i ett vattendrag. Det fanns förr i tiden experter på förbannelser som kunde formulera förbannelsen på korrekt sätt och visste vilka knep man skulle använda för att göra den mera effektiv, till exempel genom att skriva den baklänges eller genom att lägga till särskilda magiska ord (Ljung 2006:50).

2.4.5 Ovänliga uppmaningar

De allra flesta språk har svordomar som innehar funktionen ovänliga uppmaningar. Med dessa uttryck brukar man oftast be någon att dra åt helvete eller någon mindre trevlig plats. Det

vanligaste svenska uttrycket här är *Dra åt helvete!* som också har sina paralleller i andra språk till exempel engelskans *Go to hell!* 'Dra åt helvete' eller tyskans *Scher dich zum Teufel!* 'Gå till djävulen!'. Svenskan har också grövre ovänliga uppmaningar till exempel uttryck som *Ta dig i arslet/häcken!*, varav det senare uttrycket ligger i samma linje som engelskans *Go fuck yourself!* 'Gå och knulla dig själv!'. Eufemismer till dessa är vanliga på svenska *Gå och bada!*, *Släng dig i väggen!* och *Stick och brinn!* (Ljung 2006:51).

Ryskan har liknande uttryck som svenskan till exempel *пошел ты к чёрту* 'dra åt helvete (djävulen)'. På ryska skulle det vara mycket värre att säga exempelvis *уди на хуй!* 'Gå till kuken!', *пошел ты в жопу!* 'Gå till arslet', *пошел ты к ебене матери!* 'gå till din jävla (knullade) mamma!' (Levin 1998). Alla dessa används på samma sätt som svenskans *dra åt helvete*.

Flera språk använder sig av det som kallas "mammamotivet" vilket här handlar om incestuösa uppmaningar till exempel *Gå och knulla din mamma*. Man kan byta mamma mot andra kvinnliga släktingar såsom syster, mormor eller farmor (Ljung 2006:52).

2.4.6 Stående förolämpningar

I de stående förolämpningarna är det också vanligt att använda mammamotivet. Dessa förolämpningar brukar i regel handla om mammor eller andra kvinnliga släktingar och vad de kan tänkas ha för sig. Förolämpningarna av denna typ brukar vara i stilen *Din mamma (syster) är en hora*, *Jag (Någon) har knullat din mamma (syster)*, *Alla knullar din mamma (syster)* och *Du knullar din mamma (syster)*. Dessa uttryck brukar man ofta använda i deras förkortade former som *Din mamma!* och *Din syster!*. Svordomar av denna typ saknas egentligen i svenskan men under påverkan av andra språk och invandring har dylika svordomar börjat förekomma (Ljung 2006:52).

Varför kallas dessa förolämpningar för stående? Det som gör dessa förolämpningar till stående är att de memoreras av människor på samma sätt som de lär sig ord. På så sätt skiljer sig stående förolämpningar från andra typer av förolämpningar där talaren komponerar en fras vid vartenda enskilt tillfälle (Ljung 2006:53).

2.4.7 Skällsord

Skällsord är de ord och fraser som används när talaren vill säga något aggressivt åt någon till exempel *Din idiot!*. Men de kan även användas då man talar om någon annan som *Den idioten* eller ibland om saker som *Ta bort fanskapet!* och *Släng skiten!* (Ljung 2006:54).

Skällsorden är inte svordomar i den bemärkelsen att de bryter mot någon tabu, i alla fall på svenska är exempelvis ordet *idiot* negativt men det är inte tabuladdat. I svenskan är det bara orden *kuk*, *fitta*, *arsle*, *skit*, *skithög*, *skitstövel*, *fan*, *helvete* och *satan* som är både skällsord och svärord. I svenskan finns det dock flera översättningslån såsom *mammaknullare*, *arselhål* och *kukhuvud* (Ljung 2006:55).

Ryskan är rikt på skällsord, som till exempel *дурак* och *мудак* vilka används i betydelsen 'idiot' (Levin 1998). Skällsordet *Мудак* är bildat av ordet *мудо* 'testikel' (Wikislovar' u.å., s.v. *мудак*) och är tabubelagt. Som skällsord kan man även använda *сука*, *блядь*, *курва* 'hora'. Det existerar till och med skällsord såsom *говно* 'skit', *говноед* 'skitätare' och *говноёб* 'skitknullare'. Ordet *хуй* 'kuk' är ett av de vanligaste skällsorden (Levin 1998).

Skällsord kan även användas som stödord. Detta sker när skällsordet har tappat sin negativa laddning och i stället fungerar som ett stödord som egentligen inte ens behövs, till exempel *Jonas är en tjugufan* (Ljung 2006:56).

2.4.8 Svordomar som bestämningar och förstärkningar

Det finns vissa typer av svordomar som inte kan stå själva och fungerar som bestämningar till andra ord, vanligen det följande ordet. Dessa uttrycker ogillande eller hög grad av något och de används ofta för att betona en viss del av det som talaren säger (Ljung 2006:56–57).

Ljung (2006:57) skriver att det i svenskan är vanligt med svordomar som uttrycker ogillande. Dessa är till exempel *jävla*, *satans*, *helvetes* och det mildare *förbannat/förbannad*. Av dessa är *jävla* vanligast (*ett sånt jävla väder*). Ett annat sätt att uttrycka ogillande är att använda ordet *skit* som förled i ett sammansatt ord, till exempel en *skitbok* eller en *skitmatch*.

Bestämningar som *förbannat*, *jävla*, *jävligt*, *helvetes* och *satans* kan även fungera som förstärkningsord och uttrycka en hög grad av något (*Det var jävla kallt igår*). För att uttrycka hög grad kan man även bilda ett sammansatt ord med *skit*, *dö(d)*, *döds-* som i *Maten var skitgod*

och *Filmen var dötrist*. Man kan även uttrycka grad genom efterställda uttryck: *Vi jobbade som fan* (Ljung 2006:56–57).

I ryskan finns det svordomar som nästan alltid används tillsammans med en bestämning i form av adjektiv, dessa är *хуй* 'kuk' och *мизда* 'fitta'. Flera av dessa bestämningar (adjektiv) är redan i sig obscena till exempel *эбанный* 'knullad', *блядский* 'horig, hor-', *говённый* 'skitig, skit-' och *хуевый* 'kukig' (Levin 1998).

Man kan även förstärka kraften i frågor genom att använda svordomar. Till exempel i stället för att säga *Var ligger Timbuktu?* kan man säga *Var i helvete ligger Timbuktu?* (Ljung 2006:58).

Nya ord med en ny innebörd kan bildas från en svordom. Ett exempel från svenskan är ordet *djävul* som senare har utvecklats till *jävel*, *jävlas* och *jävlskap* (Ljung 2006:59).

3 Svordomar och översättning

Vad är en översättning och hur ska man behandla svordomar och fula ord? I det här kapitlet ska jag diskutera hur översättare behandlar svordomar i skönlitteratur och i audiovisuell översättning. Jag ska även ta upp tidigare studier om översättning av svordomar i skönlitteratur samt översättning av svordomar i audiovisuell översättning.

3.1 Vad är en översättning?

Pym (2014:73–74) diskuterar Tourys definition av översättning. Enligt Toury (1995:33–35) finns det tre nivåer för vad som gör en översättning till en översättning.

1. Översättningen ska ha en källtext som är skriven före själva översättningen.
2. Översättningen och källtexten ska ha något gemensamt och det ska ha skett överföring av information.
3. Översättningen ska ha något förhållande till sin källtext.

Pym (2014:75) skriver att man har hittat vissa skillnader mellan översättningar och icke-översättningar. Det är lätt att känna igen en översatt text genom så kallade *översättningsuniversaler*. Översättningsuniversaler är egenskaper som är vanliga för

översättningar och inte i andra typer av text. Men översättningsuniversalerna ska dock inte ses som egenskaper som översättningar måste ha utan snarare som vanliga särdrag. Några översättningsuniversaler som man identifierat är i alla fall: *lexical simplification* 'lexikal förenkling', *explicitification* 'explicitering', *adaptation* 'anpassning', *equalizing* 'utjämnning' och *unique items* 'unika element'.

Lexikal förenkling innebär att det i översättningen används mindre antal olika ord, även om översättningar tenderar att bli längre. Pym (2014:76) beskriver översättningsspråket på följande sätt: "The language is usually flatter, less structured, less ambiguous, less specific to a given text, more habitual and so on."

Med *explicitering* menas att översättningar har fler syntaktiska markörer. Här tas engelskans *that* 'att' som exempel som i "She said [that] she would come". *That* används oftare i engelska översättningar än i engelska icke-översättningar (Pym 2014:76).

Anpassning betyder att översättningen har blivit anpassad till en viss kultur eller ett visst målspråk. *Utjämnning* innebär att både mycket talspråkliga och mycket skriftspråkliga element som finns i källtexten inte finns i översättningen, utan kan bli mindre talspråkliga och skriftspråkliga. Detta förekommer ofta i simultantolkning men man kan även stöta på det i skriftliga översättningar (Pym 2014:76–77).

Unika element är grunden för en hypotes formulerad av den finska forskaren Sonja Tirkkonen-Condit (2004). Unika element innebär att element som förekommer i målspråket men inte i källspråket, tenderar att inte förekomma i översättningar. Orsaken till det är att översättningen lätt blir påverkad av källspråkets struktur (Pym 2014:77–78).

Tirkkonen-Condit (2004:177–183) skriver att varje språk har unika språkliga element som inte har motsvarigheter i andra språk. Hon beskriver elementen på följande sätt: "These elements may be lexical, phrasal, syntactic or textual, and they need not be in any sense untranslatable; they are simply not similarly manifested (e.g. lexicalized) in other languages." I och med att dessa unika element inte finns i källspråket kan man inte vänta sig att de förekommer i översättningar till målspråket. Med andra ord förekommer det färre språkliga element som är "unika" i översatta texter än i originaltexter. I alla fall på finska varierar antalet unika element beroende på om texten är skönlitterär eller akademisk. En möjlig orsak till att unika element är underrepresenterade i översättning kan hittas i tendensen att översätta bokstavligt. Detta leder till att vissa unika element inte överförs från ett språk till ett annat.

Det har även formulerats så kallade översättningslagar, förklarar Pym (2014). Genom översättningslagarna kan vi förklara översättningsuniversaler som fenomen, eftersom

översättningsuniversaler är en följd av översättningslagarna. Pym (2014:78–79) tar upp två översättningslagar formulerade av Toury (1995:267–279). Den första lagen handlar om att översättningar är mer standardiserade, det vill säga att språket i en översättning är ganska enkelt och har lite variation. Den andra handlar om att översättningarna innehåller interferens, det vill säga att källspråket påverkar språket i målspråket, vilket leder till att vissa strukturer som är normala på källspråket överförs till målspråket och där låter mindre normala.

3.2 Audiovisuell översättning

Som Ingo (2007:281) påpekar sker traditionell översättning genom skriven text. Genom den moderna teknik som vi har i dag har översättningen tagit nya former, exempelvis audiovisuell översättning. Med audiovisuell översättning menar man bland annat tv- och filmöversättning. Audiovisuell översättning kan se väldigt olika ut beroende på var i världen man befinner sig eftersom den utövas på olika sätt. Det som översätts kan vara en dialog eller en speakertext och slutprodukten av denna översättning blir antingen målspråkligt tal eller målspråklig skriven text. De olika formerna av tv- och filmöversättning är *textning*, *dubbning*, *speakertext* och *voice over*.

Textning är vanligt i Norden men även till exempel i Holland och Belgien. Ingo (2007) tycker att det finns en viss olägenhet med textning, nämligen att tittaren måste släppa bilden med ögonen för att läsa texten. Under en film hinner detta ske upp till 500–700 gånger. En ytterligare olägenhet är att textningen skymmer en del av bilden. Men det finns också fördelar med textning. Den är en både snabb och billig lösning och i tvåspråkiga länder kan man visa textning samtidigt på vardera språket (Ingo 2007:281).

I Mellan- och Sydeuropa, Tyskland, Frankrike och Italien är det vanligare med dubbning. Dubbning innebär att dialogen i en film omvandlas till ett annat språk genom inbandning av nytt ljud. Dubbning är betydligt dyrare eftersom den kräver insatser av både översättare, skådespelare, dubbingsregissörer, ljudtekniker, redaktörer, klippare, synkroniserade och så vidare. Dessutom kan flera tittare tycka att det är störande att tal och munrörelser inte passar ihop – till exempel att man kan höra en person tala men på bilden har personen läpparna slutna. Fördelen med dubbning är att den inte skymmer bilden (Ingo 2007:283–284).

Speakertext är vanlig i naturprogram och reportage. Det främmande talet översätts och ersätts med uppläst tal på målspråket. Språkformen i speakertext är som vårdat talspråk men

även skriftspråkliga vändningar är möjliga. Denna typ av översättning kräver vanligtvis ett separat ljudspår för tal och andra ljudeffekter som förekommer i programmet (Ingo 2007:284).

Voice over används om det inte finns separata ljudspår. Vid voice over försöker man dämpa ner det ursprungliga talet och det nya översatta talet läggs ovanpå det ursprungliga. Vanligtvis kan man höra det ursprungliga talet svagt i bakgrunden (Ingo 2007:284).

Hur ser den audiovisuella översättningen ut här i Finland? I Finland har alla utländska filmer och tv-program textning. Dubbning förekommer i huvudsak i barnprogram eftersom barn inte hinner eller kan läsa. Dubbning kan förekomma också i dokumentärer. De som sköter textningen för tv-bolagen är oftast översättare i bolagens egen regi eller frilansöversättare. I vissa fall kan det vara ett undertextningsföretag som har gjort textningen (Hjort 2009:1, Ingo 2007:283).

Textning skiljer sig väldigt mycket från annan översättning, förklarar Ingo (2007:282). Givetvis är det översättning från ett språk till ett annat, men dessutom en övergång från ett medium till ett annat. Utgångspunkten är en talad dialog som sedan leder till skriven text. Detta är ett mycket utmanande uppdrag eftersom talspråk och skriftspråk har påtagligt olika strukturella och pragmatiska drag. Det är sällan som ett programs repliker eller annat tal kan återges fullständigt, utan texten måste förkortas och komprimeras. Men översättaren måste ändå se till att den absolut nödvändiga informationen bevaras. Av textmassan kan det vara upp till cirka 30 procent som skärs bort, och det beror på både tekniska förutsättningar och pragmatiska element. Ingo (2007:283) anger två skäl till förkortningen och komprimeringen:

- a) brist på utrymme: En textrad i tv-rutan rymmer – beroende på textningsanläggningen – cirka 28–34 bokstäver åt gången, två rader 56–68 bokstäver. Tre- eller fyrradiga ruttexter förekommer endast i undantagsfall, t.ex. i nyhetssändningar.
- b) brist på tid: Talrytmen i normalt tal skapar till följd av andningsrytmen små pauser med 4–6 sekunders mellanrum. Ett textblock med två rader bör därför synas just 4–6 sekunder och ett med en enda rad 2–3 sekunder.

3.3 Svordomar vid litterär översättning

Enligt Ingo (2007:83) har gränsen mellan tal- och skriftspråk suddats ut i skönlitteraturen. Förr i tiden skrev man dialoger i romaner på skriftspråk. Senare började man ”krydda” dem med talspråkliga inslag, och nuförtiden skrivs dialoger i skönlitteratur ofta enligt talspråkets mönster. Även den inre monologen i skönlitteratur har talspråkliga drag.

Vid årsskiftet 2005–2006 gjorde Hjort (2009:1) ett frågeformulär för finska litterära översättare. Hon ville få reda på vilka generella principer och instruktioner samt vilken respons översättarna hade fått vid översättning av svordomar.

Undersökningen visade att endast 16 procent av de litterära översättarna hade fått instruktioner. Översättarna rapporterade att de hade fått instruktioner för översättning av svordomar bland annat av sin arbetsgivare och av mer erfarna kollegor. De litterära översättarna rapporterade att de hade fått ytterst lite respons från läsarna, endast 5 procent hade fått respons. (Hjort 2009:2, 4).

Som sagt kan de tabubelagda orden vara tabu i en kultur men behöver inte vara det annan, och detta skapar problem vid översättning. Håkansson (2021:267) skriver att svenskans svordomar ofta uppfattas som väldigt pryda och det råder en brist på svordomar i svenskan. Flera andra språk är rikare på svordomar medan svenskan nöjer sig med *skit* och *fan*. Andra språk har till exempel, ”mammaknullare” och de kan känna sig ”förfittade”. Håkansson skriver om svårigheterna H.A. Kullberg möttes av när han översatte *Franska konungars mätresser ifrån Agnes Sorel till närvarande tid* år 1833. Kullberg beskrev svårigheterna på följande sätt: ”Det värsta är att Svenskan har så ont om anständiga ord för att uttrycka oanständiga saker och att våra svenska öron äro mycket mera grannlaga än Fransmännens.” (cit. ur Håkansson 2021:268). Håkansson (2021:268) skriver vidare vad Kullberg antyder med detta:

[...] det verkar ju som han egentligen har tillgång till kraftfullare uttryck, men bara i talspråket; som om han är förhindrad att använda dessa kraftuttryck i skift eftersom de inte utgör just anständiga ord »för att uttrycka oanständiga saker«. Det vill säga att uttrycksmöjligheterna finns, däremot inte tillåtelsen att använda dem; det fula ordet låter helt enkelt för fult.

Detta tabu är inte bara ett sedligt tabu utan också ett stiltabu. I svenskan är det accepterat att använda djävulsorden och fekalerna som svordomar däremot är könsord och samlagsord för kraftiga och ses inte som anständiga. Till exempel kan ordet *fitta* vara väldigt grovt på svenska men motsvarande ord på många andra språk smälter in i vardagsspråket (Håkansson 2021:268).

Håkansson (2021:268) förklarar att tabut troligen har sitt ursprung i äldre tids religiösa eller borgerliga moral men den rent stilistiska sidan av tabut måste vid något tillfälle ha blivit frigjort från prydhets och överlevt den. När den ursprungliga prydhets väl var avskaffad hade språkets anständiga oanständighet redan fått sin asexuella, religiöst präglade fekalieskrud i formen av *jävla skit*, *helvetes arsle*, *satans röv*. Men det stilistiska förbudet försvann inte med sedernas förändring.

Detta kan vara en förklaring till att det inte går på svenska att översätta en svordom med den mest bokstavligen lösningen. Denna typ av begränsning av översättarens uttrycksmöjligheter var troligen mycket påtagligare vid förra sekelskiftet än i dag (Håkansson 2021:269).

Jag har själv undersökt översättning av svordomar från svenska till ryska. I min kandidatavhandling *Översättning av svordomar och fula ord från svenska till ryska En studie av Mikael Niemis roman Populärmusik från Vittula* (Nyman 2020) kom jag fram till att de allra värsta svordomarna hade använts i originalet men inte i översättningen. Det berodde på att svordomar tillhör svenskans vardagsspråk men inte ryskans. Det är få som tar illa upp om man säger en svordom på svenska. I den ryska översättningen löstes detta genom att använda flera eufemismer.

Mikkonen (2016) undersökte översättning av svordomar från svenska till finska och engelska i romanen *Fallet G* av Håkan Nesser. Hennes syfte var att undersöka om svordomarna hade återgetts som en svordom i översättningarna eller om de eventuellt hade försvagats eller strukits i översättningarna. Hennes hypotes var att svordomarna blir mindre grova vid översättning. Sin hypotes bygger hon på Gideon Tourys (1995: 267–274) *lag om ökad standardisering* som säger att översättningar får ett mer standardiserat språk än originalet (se 3.1). Resultaten visade att svordomarnas temaområden och intensitet ändrades i översättningarna. I översättningarna fanns det mer svordomar av den grova typen, men antalet svordomar var mindre än i originalet.

3.4 Svordomar vid audiovisuell översättning

Svordomar och fula ord är sådant som kan försvinna eller förändras i textning. Hjort (2009:1) menar att svordomar eller bristen på sådana i textning är ett mycket hett ämne och skapar mycket debatt. Vissa tittare blir rentav chockerade över användningen eller karaktären av ord som är tabu i textningen andra däremot antingen kritiserar de nedtonade svordomarna som översättarna valt eller hyllar de översättare som återger kraften och stilen i de ursprungliga uttrycken. Här i Finland kan svordomar synas i textning och det finns inga egentliga lagar eller förordningar om svordomar i översättningar. Däremot finns det olika företagspolicier.

Hjort (2009:3) skriver också om brist på utrymme. Hon skriver att i vissa fall kan svordomarna bli ”överflödiga information” då deras budskap också kommer fram med hjälp av andra medel. Hjort (2009:3) förklarar det på följande sätt:

Thus, translators reduce the number of swearwords for many reasons: to curb swearing and perhaps also audience reactions, because they feel that swearwords do not contain the kind of essential information that must be rendered in translation, or because they feel that the message of the swearwords comes across by other means, for example the facial expressions or the tone of voice of the characters.

Díaz Cintaz och Remael (2014:196) skriver att svordomarna i en dialog givetvis har en funktion och att radera dem är verkligen inte den enda eller det bästa alternativet. Emotionellt laddat språk har oftast en fatisk- eller en utropsfunktion, och det man säger ska inte tas bokstavligen.

Översättning av svordomar i textning är en balansakt, skriver Hjort (2009:1). När en översättare skriver en textning för något måste hen tolka den ursprungliga stilen och budskapet samt ta i beaktande vilken typ av tittare programmet lockar. Givetvis spelar översättarens egna preferenser också en roll men oftast är det översättarens arbetsgivare som ger riktlinjer för hur översättaren ska behandla svordomar. Díaz Cintaz och Remael (2014:196) påpekar att kulturer har olika områden som ses som känsliga eller tabu (se även 2.3.1). En direktöversättning eller ett ord på samma nivå kan ses som tabu i en kultur men inte i en annan. Däremot blir översättning av tabuord och svordomar avgörande när de bidrar till karaktärisering eller när de fyller en tematisk funktion i en film, till exempel om en kvinna använder språk som ses som macho.

Díaz Cintaz och Remael (2014:197–200) tar upp flera intressanta exempel från den spanska dramafilmen *La flor de mi secreto*. Svordomarna i den engelska textningen ser olika ut beroende på vilken version man ser på. Till exempel är det färre eller mildare svordomar i det som visades på tv- och på vhs-versionen än i dvd-versionen. Jag tror att det beror på att man på senare tider har börjat förhålla sig accepterande till att höra och se svordomar i filmer (se 2.3.1).

Vid årsskiftet 2005–2006 gjorde Hjort (2009) ett frågeformulär även för audiovisuella översättare med liknande frågor som för de litterära översättarna (se 3.3). De audiovisuella översättarna rapporterade att de regelbundet hade fått instruktioner för hur de ska översätta svordomar. Hela 70 procent av dem hade fått instruktioner för översättning av svordomar. Även de givna instruktionerna varierade fastän vissa översättare jobbade på samma arbetsplats, vilket möjligtvis tyder på att instruktionerna inte är väldigt strikta och kanske inte finns nedskrivna. De audiovisuella översättarna rapporterade att vissa instruktioner gällde till exempel under en viss tid av dygnet eller en viss målgrupp. Det fanns även förbud mot vissa ord till exempel den finska svordomen *vittu*. Endast en audiovisuell översättare hade rapporterat att hen hade fått som instruktion att översätta svordomarna ”som de är”. Resten hade blivit uppmanade att använda mildare eller färre svordomar (Hjort 2009:2).

Av de audiovisuella översättarna hade 33 procent fått respons varav 71 procent var från tittare, och responsen var väldigt varierande. Vissa hade blivit kritiserade för att ha utelämnat svordomar eller använt mildare varianter, andra hade fått beröm för det (Hjort 2009:4).

Både de litterära och de audiovisuella översättarna var ense om att svordomar har större kraft som skrivna. På grund av detta hade de flesta fått som instruktion att försöka förmildra svordomarna eller till och med utelägna dem. Det verkar som funktionen och kontexten blir viktigare i översättningen (Hjort 2009:3).

Streamingtjänsten *Netflix* är bland de ledande streamingtjänsterna i världen och sedan år 2019 kan de erbjuda dubbning och textning på över 30 språk. Översättningen sker i huvudsak från engelska, även när det gäller filmer och serier där något annat språk talas. Det huvudsakliga manuset är i regel på engelska och det översätts till andra språk. Detta möjliggör för *Netflix* att ha dubbning och textning på fler språk (Adams 2022).

Streamingtjänsten *Netflix* har instruktioner på nätet för sina audiovisuella översättare. Dessa instruktioner uppdateras ibland och de senaste ändringarna listas. Instruktionerna varierar beroende på vilket språk man översätter till. I instruktionerna skrivs hur man ska översätta förkortningar, karaktärers namn, upprepningar, räkneord, titlar och så vidare. Gällande översättning av svordomar i svensk textning finns det en väldig kort och tydlig instruktion: ”Dialogue must never be censored. Expletives should be rendered as faithfully as possible.” (Netflix Partner Help Center, u.å.b, Netflix Partner Help Center u.å.a).

Instruktionerna för svordomar i rysk textning är längre och mer detaljerade än de svenska. ”Dialogue (including expletives) should be rendered as faithfully as possible, without using dialect or words that would otherwise introduce a level of obscenity not implied in the content.” Det finns även listat vilka svordomar översättarna absolut inte ska använda i textning. Dessa är: *хуй* ’kuk’, *нузда* ’fitta’, *ебать* ’knulla’ och *блядь (блять)* ’hora’. Vidare står det att översättaren ska ersätta svordomarna med närmaste alternativ men se till att allvarlighetsgraden är lämplig för sammanhanget och tittarna. Till slut står det ”Refer to Netflix supplied documentation for more information.” vilket antagligen tyder på att de som gör rysk textning får sig tillskickat ytterligare instruktioner för översättning av svordomar i textning (Netflix Partner Help Center u.å.a).

Både i instruktionerna för svensk textning och rysk textning finns det en separat del för hur textning för döva och hörselskadade ska skrivas. Gällande innehållet uppmanas översättarna att inkludera så mycket av originalinnehållet som möjligt, och man ska inte tona ner eller förenkla

den ursprungliga dialogen (Netflix Partner Help Center u.å.a, Netflix Partner Help Center u.å.b).

Jag har inte hittat någon undersökning av översättningar av ryska svordomar och fula ord i svensk textning. Men det finns en del undersökningar på annat språkhåll, till exempel Teea Pihkolas magisteravhandling *Men vad fan! Voi hemmetti! Översättning av svordomar i undertexter i serien Innan vi dör* (2019) från Jyväskylän universitet undersöker svenska svordomars översättning i finsk textning samt vilka svordomar som skrivs ut i den svenska textningen. Pihkolas (2019) syfte var att undersöka om svordomarna har försvagats eller uteblivit i textningen och hur svordomarna förändras till sitt semantiska innehåll. Undersökningen visade att mängden svordomar i både den svenska och den finska textningen minskade. I dialogen fanns det 376 svordomar varav 250 skrevs ut i den svenska textningen medan den finska textningen innehåller endast 131 stycken.

Även Vilja Vainio-Puhju (2020) har undersökt översättning av svordomar i textning. Hon undersökte engelska svordomars översättning i finsk textning i *Netflix-serien The Inbetweeners*. Hon undersökte varför vissa svordomar som sades i den engelska dialogen inte översattes i den finska textningen. Vainio-Puhju (2020) skriver att en orsak till att svordomarna inte översattes var att svordomar anses vara starkare som skrivna och att textningen har begränsat med utrymme på skärmen. Svordomarna översätts också på olika sätt beroende i vilket medium programmet visas. En annan orsak hon nämner är att svordomarna möjligtvis blev överflödiga information och inte hade någon viktig funktion för att förstå handlingen i serien. Hon påpekar att svordomarna i huvudsak inte översattes om det kom flera efter varandra. De svordomar som förekom flest antal gånger i dialogen (dessa var mycket kränkande) var också de som oftast inte översattes i textningen.

4 Material och metod

I det här kapitlet presenterar jag serien *Epidemija*, det material som jag plockat ut ur den för min undersökning och hur jag har analyserat det.

4.1 Material

Materialet utgörs av thriller-serien *Epidemija* och dess ryska dialog samt dess svenska textning och ryska dolda textning på streamingtjänsten *Netflix*. Serien har sammanlagt åtta avsnitt och varje avsnitt är cirka 45–55 minuter långt. Åldersrekommendationen för serien är 16+ på *Netflix* och den beskrivs som skrämmande, känslösam och nervkittlande.

Epidemija hade premiär den 14 november 2019 i Ryssland på streamingtjänsten *Premier*. Serien blev tillgänglig internationellt då den dök upp på streamingtjänsten *Netflix* i oktober 2020 (Kinopoisk). Serien baserar sig på romanen *Волгозеро* (2011) skriven av Jana Vagner, svensk översättning *Ön* (2014).

Epidemija handlar om ett virus som dyker upp i Moskva, Rysslands huvudstad. Det nya viruset sprider sig snabbt och ingen vet hur de ska skydda sig från det. Den som blir smittad av viruset får konstiga symtom såsom stark hosta, missfärgade ögon och den smittade dör vanligtvis inom några dagar. Det utbryter panik och människor börjar fly från Moskva mot landsbygden.

Seriens huvudperson Serjozja² flyr Moskva tillsammans med sin fru Anja, fruns son Misja, ex-frun Ira och sonen Anton. Även Serjozjas far Boris och grannarna Ljonja, Marina och Polja följer med dem. Boris berättar för de andra om en ö i en sjö i Karelen, som han har varit på flera gånger. Hela gänget bestämmer sig för att fly till denna ö.

Gänget packar sina viktigaste ägodelar och bränsle i tre bilar och åker i väg. De beräknar att resan ska ta ett par dagar men den blir mycket längre. Resan blir som rena rama mardrömmen eller överlevnadsprovet. De möts av olika slags yttre utmaningar och de lär känna sin egen mörka sida också. Den egna livsviljan blir starkare än medkänslan för andra och familjebanden testas av avundsjuka.

Den svenska textningen är skriven av två översättare: avsnitt 1, 3, 5 och 7 av Ulrika Lindfors-Davis och avsnitt 2, 4, 6 och 8 av Bengt-Ove Andersson, vilka är etablerade översättare från engelska till svenska. Man kan således dra slutsatsen att den svenska textningen i *Epidemija* är översatt från engelska och inte ryska (se 3.4), vilket givetvis har påverkat hur den svenska textningen ser ut. Den ryska textningen är en så kallad dold textning, det vill säga att den är skriven för döva och hörselskadade. Jag kunde inte hitta vem som hade skrivit den ryska dolda

---

² I den svenska textningen har man stavat de ryska namnen på engelskt vis. När jag skriver om karaktärerna använder jag svensk stavning av de ryska namnen.

textningen. Den engelska översättningen och dess svordomar samt fula ord ryms inte inom denna avhandlings ramar. De data som jag har samlat in består av svordomar och fula ord från den ryska talade dialogen, den ryska dolda textningen och den svenska textningen.

4.2 Metod

I min granskning av översättningen av svordomar och fula ord i *Epidemija* till svenska använder jag en kvalitativ och kvantitativ deskriptiv analys. Detta innebär att jag har plockat ut svordomar och fula ord både i den ryska dialogen och den ryska dolda textningen samt i den svenska textningen. Det som jag plockat ut har jag efterhand sorterat och skrivit in i tabeller, som sedan utgör grunden för kvantitativa och kvalitativa jämförelser.

5 Analys

Analysen kommer bestå av två delar. I den första delen ska jag genom exempel från serien visa på vilka olika sätt svordomar förekommer i *Epidemija*. I och med att ryskan och svenskan använder svordomar på mycket olika sätt, kan man vänta sig att den svenska textningen avviker från den ryska dialogen och dolda textningen. Jag undersöker även hur ofta de olika svordomstemaområdena och svordomsfunktionerna har använts.

I den andra delen ska jag diskutera mera ingående hur och om de ryska svordomarna översätts till svenska och om de har bibehållit samma funktion i översättningen. Funktionerna baserar sig på Ljungs (2006) funktioner (se 2.4) som är utrop av irritation, eder, bejakanden och förnekanden, förbannelser, ovänliga uppmaningar, stående förolämpningar, skällsord samt svordomar som bestämningar och förstärkningar. I och med att vissa av svordomarna faller utanför Ljungs funktioner har jag lagt till en extra funktion eller tema: runda ord, som står för fall där tabuerade eller i övrigt fula ord används för att beteckna de kroppsdelar, handlingar och så vidare som utgör deras konkreta lexikala betydelse eller har en överförd betydelse. Med hjälp av ordböcker ska jag definiera både de ryska och svenska svordomarna. Jag ska även diskutera de fall där enbart den svenska textningen har använt en svordom eller ett fult ord. Slutligen ska jag diskutera de svordomar som användes i den ryska dialogen men skrevs om eller plockades bort i den ryska dolda textningen.

5.1 Övergripande jämförelse

I den talade dialogen i *Epidemija* finns det 151 svordomar, i den ryska dolda textningen 145 svordomar och i den svenska textningen 100 svordomar. Det vill säga att den svenska textningen har 51 eller 45 färre svordomar.

Under seriens gång förekommer det en svordom både på ryska och på svenska på samma ställe 85 gånger. Temaområdet är i de flesta fall olika eftersom ryskan och svenskan använder sig av olika svordomstemaområden (se 2.3.3), men oftast bibehåller den samma funktion – ett exempel på detta är (1), där både ryskan och svenskan använt sig av utrop, men ryskan har använt mammamotivet och svenskan temaområdet tro och religion.

- (1) *Твою мать!*³ (Avsnitt 2, 09:49⁴, Ljonja)
*Fan.*⁵

Det finns dock fall där både funktionen och svordomstemaområdet är lika. Detta förekommer oftast där temaområdet är tro och religion, vilket svenskan använder sig mycket av. Ett exempel på detta är (2).

- (2) *Черт.* (Avsnitt 4, 19:03, Ira)
Jäklar.

Det finns även ställen där enbart ryskan använt sig av en svordom. Ett exempel på detta är (3). I den ryska dolda textningen fanns det, som redan nämdes, 45 fler svordomar än i den svenska textningen. Dessutom var det ytterligare ett antal svordomar som fanns endast i dialogen och således förekom varken i den ryska dolda textningen eller den svenska textningen. Ett exempel på detta är (4).

- (3) *Хреново.* (Avsnitt 3, 10:07, Serjozja)
Inte bra.

---

³ Kursiveringar i exemplen är mina (S.N.) om inget annat anges.

⁴ Denna och efterföljande tidsstämpelhänvisningar gäller för *Netflix*.

⁵ Denna och efterföljande svenska översättningar citerar *Netflix*' svenska textning.

- (4) Ты что, совсем ебанулась, (*блядь*⁶)? (Avsnitt 8, 17:18, Ljonja)
Är du helt galen?

Fastän svenska textningen har färre antal svordomar och fula ord finns det 15 ställen där enbart svenskan använt sig av en svordom. Ett exempel på detta är (5). I dessa fall har svenskan i regel använt temaområdet tro och religion eller avföring och övrig utsöndring.

- (5) Ничего. (Avsnitt 3, 05:25, Ira)
Skit samma.

Nedan visar jag i två tabeller fördelningen av temaområden och funktioner i den ryska dialogen, den ryska dolda textningen och den svenska textningen. Tabell 1 visar hur svordomar i *Epidemija* fördelar sig enligt temaområde till antal och procent. (Se bilaga 1 och 2 för alla svordomar och fula ord som används i serien).

Som tabell 1 visar använder den ryska dialogen och den ryska dolda textningen alla svordomsteman. Den svenska textningen använder alla teman förutom mammamotivet, vilket givetvis beror på att detta svordomstema inte förekommer i svenskan.

Tabell 1. Svordomarna enligt temaområde.

Tema	Ryska dialogen		Ryska dolda textningen		Svenska textningen	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Tro och religion	36	23,84%	35	24,14%	71	71%
Kroppsdelar och sexualitet	83	54,97%	78	53,79%	16	16%
Avföring och övrig utsöndring	8	5,30%	8	5,52%	10	10%
Mammamotivet	8	5,30%	8	5,52%	-	-
Övriga	16	10,60%	16	11,03%	3	3%
Summa	151	100%	145	100%	100	100%

⁶ Parenteser i exemplen är sådant som hörs i den ryska dialogen men inte skrivs ut i den ryska dolda textningen.

Den ryska dialogen och den ryska dolda textningen använder mest temat kroppsdelar och sexualitet – 54,97 procent respektive 53,79 procent, det vill säga lite över hälften. Men den svenska textningen har använt i huvudsak temana tro och religion – 71 procent, det vill säga nästan tre fjärdedelar. Mot bakgrunden av det jag skrev i 2.3.3 är detta ett förväntat resultat. Den ryska dialogen och den ryska textningen har större antal ord i gruppen övriga än den svenska textningen – 10,60procent/11,03 procent respektive 3 procent. Dessa var främst skällsord (se 5.2.4).

Tabell 2 anger hur svordomarna i *Epidemija* fördelar sig enligt funktion. (Se bilaga 3 för samtliga svordomar i alla avsnitt och deras funktioner).

Tabell 2. Svordomarna enligt funktion.

Funktion	Ryska dialogen		Ryska dolda textningen		Svenska textningen	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Utrop (av irritation)	46	30,46%	44	30,34%	48	48%
Eder	1	0,66%	1	0,69%	-	-
Bejakanden och förnekanden	-	-	-	-	1	1%
Förbannelser	1	0,66%	1	0,69%	2	2%
Ovänliga uppmaningar	3	1,99%	3	2,07%	2	2%
Stående förolämpningar	-	-	-	-	-	-
Skällsord	36	23,84%	34	23,45%	23	23%
Bestämningar och förstärkningar	52	34,44%	50	34,48%	20	20%
Runda ord	10	6,62%	10	6,90%	4	4%
Övriga	2	1,32%	2	1,38%	-	-
Summa	151	100%	145	100%	100	100%

Varken den ryska dialogen, den ryska dolda textningen eller den svenska textningen har använt sig av funktionen stående förolämpningar. Detta är inte förvånande eftersom denna funktion förekommer varken i ryskan eller i svenskan.

Funktionen bejakanden och förnekanden används inte en enda gång i den ryska dialogen eller den ryska dolda textningen. Den svenska textningen använde denna funktion endast en gång. Det är oväntat att det inte förekommer fler fall eftersom funktionen används både på ryska och på svenska (se 2.4.3).

Funktionen eder används inte i den svenska textningen. Detta beror på att flera uttryck som förr i tiden hade funktionen numera har fått funktionen bestämmningar och förstärkningar (se 2.4.2).

Den ryska dialogen och den ryska dolda textningen har främst använt sig av bestämmningar och förstärkningar 34,44 procent respektive 34,48 procent. Den svenska textningen har i huvudsak använt funktionen utrop – 48 procent, det vill säga nästan hälften av dem har funktionen utrop. Användningen av skällsord så gott som överensstämmande.

5.2 Ryska svordomar till svenska

I det här kapitlet diskuterar jag närmare svordomar som förekommer i dialogen och textningarna. Utgående från den ryska dialogen och den ryska dolda textningen analyserar jag svordomarna och de fula orden enligt svärandets funktioner (se 2.4 och 5.1) för att se om funktionerna har bibehållits i den svenska textningen. Jag analyserar även på vilket sätt de ryska svordomarna översätts till svenska och hur mycket de möjligtvis har förändrats vid översättning. Jag grupperar svordomarna enligt tema.

5.2.1 Det sexuella temat

Хүү, фюз, хер och хрен

Хүү 'kuk' är en av de mest obscena svordomarna i ryskan (se 3.4). *Хүү* och dess eufemismer förekommer hela 29 gånger i den ryska dolda textningen och 30 gånger i dialogen. Under

seriens gång förekommer dock *хуй* utskrivet endast i två avledningar: adverbet *охуенно* och infinitiven *охуеть*.

Adverbet *охуенно*, som används i exempel (6) är bildat av participet *охуенный* som i sin tur är bildat av verbet *охуеть*. Bokstavligt betyder *охуенно* 'kuklikt' eller 'förkukat' och kan ersätta till exempel, adverbena *великолепно/замечательно* 'fantastiskt'/'mycket bra'/'strålande' (Wikislovar' u.å., s.v. *охуенно*). *Охуенно* betyder helt enkelt 'jävla bra', vilket det också står i svenska textningen. Både *охуенно* och *jävla bra* fungerar som förstärkningar, vilket betyder att funktionen har bevarats också i svenskan. *Охуенно* brukar vanligtvis användas när något är bra, men här använder Marina det på ett ironiskt sätt.

Verbet *охуеть* som används i exempel (7) är, som redan framkom, bildat av *хуй* och har här betydelsen 'bli galen'. *Охуеть* betyder ungefär 'bli jävla galen'. Här har svenskan inte använt någon svordom överhuvudtaget.

Både (6) och (7) är fortfarande mycket obscena trots att de är avledningar av *хуй*. Både i svenskans *jävligt bra* och *galen* låter mycket vardagliga och snälla jämfört med de ryska uttrycken.

- (6) *Охуенно* постарался. (Avsnitt 2, 34:26, Marina)
Ja, det gick ju *jävligt bra*!
- (7) Да ты че? *Охуел*? (Avsnitt 4, 48:02, (man))
Är du galen?

I exempel (8) har kortformen använts av det mycket obscena uttrycket *пошел ты на хуй* 'dra åt helvete (kuken)', det vill säga ordet *хуй* är utelämnat. Uttrycket som används här är en ovänlig uppmaning men i och med att *хуй* har tagits bort kan det inte längre kallas obscen, men funktionen finns kvar (se 2.4.5). Den svenska textningen har i stället använt sig av förbannelsen *fan ta dig* (se 2.4.4), fastän det hade varit möjligt att använda till exempel, *dra åt helvete* som ovänlig uppmaning. Båda uttrycken uttrycker ändå en önskan om att bli kvitt med någon.

- (8) *Да пошел ты!* (Avsnitt 5, 35:57, (kvinna))
Fan ta dig!

Obscenitet i ryskan är som en egen stilistisk kategori och är tabu (se 2.3.1). De olika kategorierna av svordomar och obscenitet korrelerar med varandra, och genom att "ta bort" obscenitet kan man göra ord mera neutrala, trots att de refererar till samma kroppsdelar och

fenomen som de obscena tabuerade orden. Eufemismer av svordomen *хуй* används oftast i kontexter där det hade varit alldeles för grovt med de obscena varianterna (Levin 1998, Nyman 2020:11). En eufemism för *хуй* är *фиг* (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *фиг*). *Офигеть* som används i exempel (9) har bildats av eufemismen *фиг*. Infinitiven *офигеть* fungerar här som förstärkning och uttrycker stor förvåning. I svenska textningen har man valt att inte skriva en svordom utan bara interjektionen *Oj* som är ett av de snällare utropen i svenskan som kan uttrycka förvåning (se 2.4.1).

- (9) *Офигеть. Жалко мальчишку.* (Avsnitt 1, 18:44, Ljonja)
Oj. Stackare.

I exempel (10) har man använt *ни фигу* i stället för *ничего подобного* 'inte en chans'. (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *фиг*). Precis som i föregående exempel har det skett en förstärkning och det finns ingen svordom i den svenska textningen.

Det sista exemplet med *фиг* är (11). Här har man använt uttrycket *ни фигу себе* i stället för *ничего себе*. *Ничего себе* är ett uttryck som kan användas vid förvåning över något, likt svenskans *oj*, *herregud* eller *wow*. *Ни фигу себе* blir som uttryck för större förvåning (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *фиг*). I den svenska textningen har man använt *Herregud* som är ett mildare kraftuttryck (SAOL 2015, s.v. *herregud*). *Herregud* blir här som ett utrop för förvåning (se 2.4.1), vilket betyder att svordomsfunktionen har bevarats.

- (10) Говорят, что это лекарство. Ребят, *ни фигу*, это не лекарство. (Avsnitt 1, 31:34, (man))
”Medicin”, säger de. Inte en chans att det är medicin!

- (11) *Ни фигу себе.* Еще кто-то дороги чистит. (Avsnitt 4, 41:08, Kolja)
Herregud! Nån har plogat vägen!

En annan eufemism för *хуй* är *хер*, som är bildat av *херь* som i det gamla kyrkslaviska alfabetet var benämningen på bokstaven <x> (Nyman 2020:11, Vikislovar' u.å., s.v. *хер*). I exempel (12) har man skrivit *на хер пошел* i stället för *на хуй пошел* och gjort den ovänliga uppmaningen mildare (se 2.4.5). Till skillnad från exempel (8) har både ryskan och svenskan här använt en ovänlig uppmaning.

- (12) *На хер пошел* отсюда! (Avsnitt 2, 33:31, (man))
Dra åt helvete.

Exempel (13) är likt exempel (7), men inte alls obscen. Den svenska textningen använder här inte någon svordom, men i och med att ryskan inte använder verbet bildat av den obscena svordomen *хуй* här, utan verbet bildat av eufemismen *хер* kan man säga att nivån på dessa repliker var mer liknande än i exempel (7).

- (13) Ты *охерел*? (Avsnitt 4, 45:09, Ljonja)
Är du galen?

I exempel (14) används uttrycket *до хера*, som är mildare variant av *до хуя* bokstavligt 'upp till kuken', vilket betyder att det finns en stor mängd av något (Wikislovar' u.å., s.v. *до хуя*). Detta är givetvis en förstärkning. Den svenska textningen har ingen som helst svordom som förstärkning här, fastän en förstärkning såsom *jävla* hade fungerat.

- (14) Понял тебя. Давай уже быстрее. Тут уже народу *до хера*. (Avsnitt 5, 25:32, (man))
Uppfattat. Skynda på. Det är en stor folkhop här.

Нахер som används i exempel (15), (16), (17) och (18) har olika betydelser, beroende på kontexten. I exempel (15) och (16) har *нахер* betydelsen '(ta) bort', i exempel (17) har det betydelsen 'helt och hållet' och i exempel (18) har man ersatt ordet *зачем* 'varför' med *на хера* (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *хер*, Wikislovar' u.å., s.v. *на хера*). Såsom de två föregående exemplen är dessa förstärkningar medan den svenska textningen använder neutrala ord.

- (15) Убери это *нахер*. (Avsnitt 5, 37:38, (man))
Lägg ner geväret.
- (16) Фух! Слава богу, слились *нахер*. (Avsnitt 4, Kolja, 06:52)
Tur att vi tog oss därifrån.
- (17) Да если бы у нее ружья не было, она бы глотку перегрызла *нахер*. (Avsnitt 4, 45:06, Ljonja)
Utan geväret hade hon skurit upp halsen på henne.
- (18) Да *на хера*, *на хера* мне такая жизнь? (Avsnitt 7, 28:52, (man))
Varför behöver jag ett sånt liv?

Херня som används i exempel (19) är en eufemismvariant av det obscenare *хуйня*. *Херня* har flera betydelser – det kan användas till exempel för att uttrycka att något är värdelöst, nonsens,

onödigt eller motbjudande (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *херня*, *хуйня*, Wikislovar' u.å., s.v. *херня*).

- (19) А тут такая *херня*. (Avsnitt 7, 27:20, (man))
Men så skedde det där.

En annan eufemism för *хуй* är *хрен* 'pepparrot'. *Хрень* som används i exempel (20) är synonymt med *херня* som används i föregående exempel och uttrycker också något som är värdelöst, nonsens, onödigt eller motbjudande (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *хрень*, Wikislovar' u.å., s.v. *хрень*). Den svenska textningen har använt ordet *skitsnack*, vilket är ganska vardagligt och betyder att det som talas är strunt eller skvaller (SAOL 2015, s.v. *skitsnack*). Både *хрень* och *skitsnack* är förstärkningar och är här väldigt liknande till betydelsen eftersom de båda antyder att det som sägs är onödigt eller värdelöst.

- (20) В интернете всякую *хрень* напишут, а ты ей веришь. (Avsnitt 2, 13:08, Ljonja)
Du tror på allt *skitsnack* på internet.

Вояка хренов som används i exempel (21) är till sin funktion ett skällsord, och ordagrant översatt betyder det 'pepparrötternas (kukarnas) krigare'. I den svenska textningen står det *jävla krigare* vilket är en förstärkning som uttrycker ogillande (se 2.4.8).

- (21) Слышь, хорош уже. *Вояка хренов*. (Avsnitt 5, 39:44, Olja)
Det räcker! *Jävla krigare*.

Uttrycket *ни хрена себе* i exempel (22) uttrycker samma sak som exempel (11), det vill säga en förvåning, som har funktionen förstärkning. På svenska har man använt det vanliga utropet *Helvete*, men det blir inte helt klart på svenska om Kolja är förvånad eller irriterad (se 2.4.1).

Även exempel (23) uttrycker samma sak som ett tidigare exempel, nämligen exempel (9). Här har man i den svenska textningen använt det vanliga svenska utropet *Jäklar* (se 2.4.1).

- (22) Ох, *ни хрена себе*. (Avsnitt 3, 05:03, Ljonja)
Titta! *Helvete!*

- (23) *Охренеть*. (Avsnitt 4, 04:11, Kolja)
Jäklar.

I exempel (24) säger Serjozja att han mår *хреново*. *Хреново* är adverb till adjektivet *хреновый* som i sin tur är bildat av substantivet *хрен*. I den aktuella kontexten är betydelsen *плохо* 'dåligt' (Mokienko & Nikitina 2003, *хреново*). På svenska har man enbart skrivit *inte bra*, vilket inte riktigt på samma sätt beskriver att Serjozja inte mår bra. På svenska hade man i stället kunnat skriva att Serjozja *mår skit*.

- (24) *Хреново*. (Avsnitt 3, 10:07, Serjozja)
Inte bra.

Ни хрена som används i exempel (25), (26), (27) används i betydelsen 'absolut ingenting' och (28) med *на хрен не нужен* används i betydelsen 'absolut inte' och deras funktion är givetvis förstärkning (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *хрен*). Mer obscena varianter av dessa uttryck är *ни хуя* och *на хуй нужен* (Wikislovar' u.å., s.v. *ни хуя*, *на хуй нужен*). I alla dessa exempel används det inga slags förstärkningar på svenska, fastän det skulle varit möjligt, exempelvis i exempel (28) hade man kunnat använda *skita i*.

- (25) *Ни хрена*. (Avsnitt 2, 19:45, Polja)
Ingenting.

- (26) У нас нет навигатора, *ни хрена нет*. (Avsnitt 6, 24:15, Ljonja)
Vi har ingen GPS.

- (27) Она ослепила, не видит *ни хрена*. (Avsnitt 6, 33:02, Polja)
Hon är blind och ser inget.

- (28) Ты мне *на хрен не нужна*. (Avsnitt 4, 32:55, Serjozja)
Jag struntar i dig

Exempel (29) och (30) har liknande betydelse som exempel (7) och (13). Verbet *охренеть* är bildat av substantivet *хрен*. *Охренеть* fungerar också som förstärkning. I exempel (29) säger Ljonja *явля унгар* vilket är en förstärkning som uttrycker ogillande. Både ryskan och svenskan använder sig av liknande funktion men dessa uttryck har olika betydelse. I exempel (30) har *охренеть* blivit det starkt vardagliga svenska ordet *knäpp*, vilket betyder att någon är lätt tokig (SO 2021, s.v. *knäpp*).

- (29) Совсем уже *охренели* детки. (Avsnitt 1, 16:18, Ljonja)
Явля ungar.

- (30) Ты что творишь-то а? *Охренела*, что ли? Воровство, блин. Да, воровство! А что воровство хуже убийства, что ли? (Avsnitt 4, 44:07, Ljonja)
Vad gör du? Är du helt knäpp? Stöld! Ja, stöld! Är det värre än mord?

Пиздец, пиздуй och кабздец

Den obscena svordomen *пиздец* har bildats av det obscena ordet *пизда* 'fitta'. *Пиздец* brukar man vanligtvis använda som ersättning för ordet *конец* 'slut'. Men det kan även användas om någonting är kört, ligger illa till eller totalt misslyckat (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *пиздец*, Wikislovar' u.å., s.v. *пиздец*).

I exempel (31) används *пиздец* i betydelsen 'körd'. I den svenska textningen har man använt ordet *fuckade*, som har lånats in från engelskan, men försetts med svensk böjning. Den engelska svordomen *fucked* kan användas på flera olika sätt, bland annat för att uttrycka att någonting är kört eller att man befinner sig i en svår situation (Cambridge Advanced Learner's Dictionary & Thesaurus 2022 s.v. *fucked*, Urban Dictionary u.å., s.v. *fucked*). Det är vanligt att använda engelska svordomar i svenskan och de är till och med gångbara i offentligt eller publikt språkbruk. Engelska svordomar möjliggör att svära men ändå inte svära, vilket bidrar till en viss förtjusning att svära på engelska bland svenskspråkiga (se 2.3.2). Detta gör det inlånade ordet *fuckade* till ett vardagligt "svenskt" uttryck. Trots detta är funktionen för *пиздец* och *fuckade* den samma – förstärkning.

I exempel (32) används *пиздец* i betydelsen 'ligga illa till'/'dåligt (fittigt) läge' och dess funktion är förstärkning. Den svenska textningens replik avviker från den ryska dialogen/dolda textningen. Den ryska repliken betyder ungefär 'Kort sagt, befinner sig landet i fittigt läge'. I den svenska textningen står det endast *Vi alla är körda*.

- (31) Нам всем *пиздец, пиздец* (Avsnitt 1, 31:53, (man))
Vi är *fuckade*, totalt *fuckade*!

- (32) Короче, в стране *пиздец*. (Avsnitt 1, 30:36, (man))
Vi är alla körda.

Кромешный пиздец som används i exempel (33) betyder ordagrant översatt ungefär 'ett inferno av fittighet'. I den svenska textningen har man använt sig av uttrycket *oändligt jävelskap*. Men ordet *jävelskap* är en starkt vardaglig svordom och är således en mildare variant av *djävulskap* (SO 2021, s.v. *jävelskap*). *Кромешный пиздец* och *oändligt jävelskap* beskriver

ganska liknande saker men nivån på dem som svordomar är helt olika. Däremot har dessa uttryck samma funktion, nämligen förstärkning.

- (33) Мы на необитаемом острове. Среди полного хаоса, безумия и крошечного *низдеца*. (Avsnitt 7, 39:32, Misja)
Vi är på en obebodd ö i totalt kaos, galenskap och oändligt *jävelskap*.

Imperativen *низдуй* som används i exempel (34) har bildats av verbet *низдовать*, som i sin tur har bildats av svordomen *низда* 'fitta' (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *низдовать*, Vikislovar' u.å., s.v. *низдовать*, *низдуй*). Ordagrant betyder Iras replik 'fitta i väg till din Anja'. Den svenska textningen använder imperativen *åk*, vilket låter mycket snällt jämfört med ryskans *низдуй*.

- (34) *Низдуй уже к своей Анечке*. (Avsnitt 1, 05:11, Ira)
Åk tillbaka till din Anya.

Кабздец i exempel (35) är en eufemism av *низдец* och används på samma sätt. (Mokienko & Nikitina 2000, s.v. *кабздец*, Vikislovar' u.å., s.v. *низдец*). Den svenska textningen har ingen svordom här.

- (35) Вот все, ребята, это *кабздец*. (Avsnitt 4, 25:46, Ljonja)
Det här är slutet.

Сука, блядь och блин

Сука 'hora'/'tik' är en av de mest frekventa svordomarna i *Epidemija*. I den dolda textningen användes *сука* 15 gånger och i dialogen 17 gånger. Denna svordom används oftast som ett skällsord och kan användas om lättfärdiga, prostituerade kvinnor eller om man tycker att någon är en skurk, usel eller oduglig (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *сука*). I exempel (36) har *сука* blivit *subba* i den svenska textningen. *Subba* är starkt vardagligt och är en benämning på en slarvig eller lättfärdig kvinna (SAOB 2021, s.v. *subba*). *Slyna* som används i exempel (37) är liknande till betydelsen. Förr använde man skällsordet *slyna* för att beskriva en lättfärdig eller prostituerad kvinna. Numera används skällsordet som en nedsättande benämning om en lat, ouppfostrad ung kvinna (SAOB 2021, s.v. *slyna*). *Сука* och *subba/slyna* är ganska liknande till

innehörden, men ryskans *сука* är betydligt värre än svenskans *subba/slyna*. (Jfr andra skällsord som betyder 'djur' i 5.2.4).

Det är värt att påpeka att Anton i exempel (37) är ett barn, som säger skällsordet åt sin mamma. När han uttalat det ordet påpekar hans farfar Boris att man inte får säga så och framför allt inte åt sin mamma. Detta antyder hur starkt skällsordet faktiskt är på ryska.

(36) Вы его, сына моего, сточили. Суки. (Avsnitt 3, 40:12, Boris)
Era *subbor*, ni gjorde slut på honom.

(37) Сука. (Avsnitt 4, 18:28, Anton)
Slyna!

I exempel (38) har *сука* blivit *fan*. Ljonja säger *сука* eftersom bilen inte startar, man kan väl beskriva det som att bilen är usel eller oduglig. Dessutom har substantivet *машина* 'bil' genuset femininum, vilket gör det lättare att använda det feminina skällsordet om en bil. Det är också möjligt att *сука* används här som utrop eller förstärkning.

På svenska skulle det låta mycket konstigt om man kallade en bil *hora*, *slyna* eller *subba* eftersom man endast kan använda det om kvinnor. På svenska låter svordomen *fan* mer naturlig eftersom Ljonja är irriterad över att bilen inte startar.

(38) Сука. Говняная машина. (Avsnitt 8, 36:30, Ljonja)
Fan. Skitbil!

Både i exempel (39) och (40) förekommer det inga skällsord i den svenska textningen. Jag tror att problemet är att replikerna är riktade åt män. Replikerna i de föregående exemplen (36) och (37) riktade mot kvinnor och därför kan översättas till *subba* och *slyna*. Medan på ryska kan man använda *сука* om kvinnor, män och saker.

(39) Если б не твоя дырка, я б тебе сейчас башку свернул, сука. (Avsnitt 4, 45:13, Ljonja)
Om du inte var skadad, skulle du få.

(40) Сука, не рыпайся. (Avsnitt 8, 16:46, (kvinna))
Ligg still.

Det sista exemplet (41) är ett exempel på när *сука* används som en förstärkning (se 2.4.8). Kolja lägger till svordomen *сука* för att intyga Pavel om att golvet faktiskt är mycket halt. På exakt samma sätt fungerar *jäkligt* i den svenska textningen.

- (41) Скользко (скользящая), сука. (Avsnitt 4, 05:13, Kolja)
Det är *jäkligt* halt här inne.

Блядь 'hora' är en av de mer obscena svordomarna i ryskan. *Блядь* kan användas både som utrop och skällsord (se 2.4.1 och 2.4.7) (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *блядь*). I exempel (42) och (43) används det som utrop. Här har man valt att översätta utropen till vardagliga utrop på svenska ur religiösa sfären. I dessa fall *fan* och *helvete*.

- (42) Блядь. (Avsnitt 2, 15:25, Ljonja)
Fan.

- (43) Блядь. (Avsnitt 7, 46:19, Ira)
Helvete.

När *блядь* används som skällsord antyder det en lättfärdig, prostituerad kvinna eller en avskyvärd, usel, lömsk person (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *блядь*). I exempel (44) används *блядь* som skällsord, och på svenska har det blivit det betydligt snällare skällsordet *subba*.

- (44) Уйдите, вы ну! Уйди, тварь! Да уйди ты с дороги. Уйди, блядь. (Avsnitt 5, 03:55, Ira)
Ur vägen för helvete! Flytta på dig, din subba! Ur vägen! Ur vägen, *subba!*

När jag analyserade materialet fann jag att man kan använda *блядь* även som en förstärkning. Ett exempel där *блядь* används som förstärkning är (45). Den svenska textningen har också använt sig av en förstärkning, nämligen *jävla*.

- (45) И что блядь в нем прекрасного? (Avsnitt 7, 39:26, Misja)
Vad är så *jävla* vackert med det?

Блин 'plätt' (blini) är en eufemism av *блядь* 'hora' och sedan 1980-talet har denna eufemism blivit vanlig i ungdomsspråk (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *блин*). *Блин* som utrop är väldigt vardagligt i ryskan och inte alls obscen. I exempel (46) har man valt att översätta utropet *блин* till ett vardagligt utrop i svenskan, nämligen *jäklar*.

- (46) Я не знаю. *Блин*. Ей очень больно. (Avsnitt 2, 01:27, (man))
Jag vet inte. *Jäklar!* Hon har väldigt ont.

Exempel (47), (48), (49), (50), (51) och (52) visar hur *блин* kan användas som en förstärkning. Den svenska textningen i exempel (47) och (48) är intressant. *Fan ta* i exempel (47) är har funktionen förbannelse och *banne mig* i exempel (48) har funktionen eder. Som jag nämnde i 2.4.2 och 2.4.4 tas dessa typ av uttryck inte med stort allvar i dag och fungerar nuförtiden som förstärkningar till det man säger.

Även i exempel (49) har funktionen bytt, till skällsordet *idiot*. Ljonja använder sig av adjektiven *розовый* 'rosa' och *пушистый* 'fluffig' för att beskriva Anja som oskyldig. Efter adjektiven kommer utropet *блин*, vilket tyder på att Ljonja är irriterad över Anjas oskyldiga beteende.

Bland dessa är exempel är (50) intressantast, för att i den svenska textningen används uttrycket *fan heller*, vilket har funktionen bejakanden och förnekanden. Denna funktion används endast en gång i den svenska textningen och används varken i den ryska dialogen eller den ryska dolda textningen. Till skillnad från de andra exemplen, syns *блин* endast i den ryska dolda textningen här. I dialogen sägs det egentligen *блядь*. Jag diskuterar dessa bortplockningar närmare i 5.4.

- (47) Да ну, *блин*, это бесполезно. (Avsnitt 1, 28:15, (man))
Fan ta det här!
- (48) Приехали, *блин*. (Avsnitt 4, 18:59, Ljonja)
Vägen tar slut här, *banne mig*.
- (49) Розовая, пушистая, *блин!* (Avsnitt 4, 44:17, Ljonja)
Oskuldsfulla idiot!
- (50) Чего? Самооборона, *блин* (блядь). (Avsnitt 4, 45:00, Ljonja)
Vadå? Självförsvar, *fan heller*.

Slutligen i exempel (51) och (52) har man inte översatt förstärkningen *блин* i den svenska textningen. Här kanske tittaren förstår att Ljonja är arg eller irriterad genom att lyssna på hans röst.

- (51) Машины мыл на светофоре, *блин*. (Avsnitt 1, 08:11, Ljonja)
Jag tvättade bilar i korsningar.

- (52) Охренела, что ли? Воровство, блин. Да, воровство! (Avsnitt 4, 44:07, Ljonja)
Är du helt knäpp? Stöld! Ja, stöld!

Твою мать

Твою мать 'din mamma' är ett vanligt utrop i ryskan, vilket exempel (53), (54), (55) och (56) tyder på. *Твою мать* är kortformen av *Ёб твою мать* '(någon) knullade din mamma' (se 2.4.1). I den svenska textningen har man använt sig av vanliga svenska utrop såsom *jäklar*, *fan* och *fan också*.

- (53) *Твою мать*, ты-то куда лезешь? (Avsnitt 1, 08:34, Ljonja)
Jäklar! Vart är du påväg?
- (54) *Твою мать*. Не тот поселок. (Avsnitt 2, 00:48, (man))
Jäklar, det är fel by.
- (55) *Твою мать*, бак пробило. (Avsnitt 4, 25:26, Ljonja)
Fan! Håll i tanken.
- (56) *Твою мать*, что там? (Avsnitt 4, 25:33, Ljonja)
Fan också!

I exempel (57) har man använt en mer talspråklig form av utropet (*ёб*) *твою мать*, nämligen *ёнма* (Wikislovar' u.å. s.v. *ёнм*). Här har man i svenska textningen använt *fasen* som är en eufemism av *fan*. *Fasen* är ett mildare kraftuttryck och har bildats genom kontamination av andra mildare kraftuttryck såsom *fammen* och *fanken* (SAOB 2021, s.v. *fan*, SAOL 2015, s.v. *fasen*). Både *ёнма* och *fasen* är talspråkliga men som svordomar är kontrasten mellan dessa mycket stor.

- (57) Карелия, ёнма, поморы. (Avsnitt 2, 10:42, Ljonja)
Karelen, *för fasen*. Pomorer.

En annan kortform av uttrycket är att använda uttryckets första ord *ёб*. I exempel (58) fungerar *ёб* som en förstärkning av frågan som ställs. Svenska textningen har lagt till *helvete* för att förstärka frågan.

- (58) Ты где, еб? (Avsnitt 5, 19:12, (man))
Var i helvete är du?

Ебануться, трахать, депрессануть och под хвост дать

Exempel (59) liknar exempel (7), (13), (29) och (30) och fungerar också som en förstärkning. Verbet *ебануться* har bildats av verbet *ебать* 'knulla'. Precis som exempel (7) är *ебануться* ett mycket obscen verb. I den svenska textningen har man återigen använt sig av det vardagliga ordet *galen*.

- (59) Ты что, совсем ебанулась, (блядь)? (Avsnitt 8, 17:18, Ljonja)
Är du helt galen?

Verbet *трахать* 'knulla' förekommer fyra gånger både i den ryska dialogen och den ryska dolda textningen. *Трахать* är ett vulgärt ord och ett exempel på där används är exempel (60). I den svenska textningen har man använt det starkt vardagliga verbet *knulla*. Både *трахать* och *knulla* har funktionen runda ord.

- (60) Слушай, Миша. Я где-то читала, что людям перед угрозой смерти страшно хочется *трахаться*. (Avsnitt 3, 02:05, Polja)
Du, Misha. En gång läste jag att de som är nära på att dö verkligen vill knulla.

Exempel (61) är bland de intressantaste exemplen från serien. Verbet *депрессануть* är inte beskrivet i lexikon, men det är helt tydligt en perfektiv bildning till verbet *депрессовать* 'vara deprimerad' (Wikislovar' u.å., s.v. *депрессовать*). Exempel på användningen av *депрессануть* på internet visar att det brukar betyda 'bli deprimerad' eller 'vara deprimerad en viss tid'. I seriens kontext har det dock fått betydelsen 'depressionsknulla'. I den svenska textningen har man använt verbet *depressionsknulla*, vilket i sammanhanget är en pragmatiskt sett lyckad översättning av det ryska verbet. Med andra ord tillåter den svenska ordbildningen att skapa ett liknande verb som explicit uttrycker vad det är frågan om. Det nybildade ordet har funktionen bestämning/förstärkning både på ryska och svenska.

- (61) Ань, сразу депрессанул тебя, в первый день?
Depressionsknullade han dig första dagen?

I exempel (62) används uttrycket *под хвост дамь* som ordagrant betyder 'ge under svansen'. Uttrycket betyder att ha samlag med någon (Mokienko & Nikitina 2007, s.v. *сунуть под хвост*). I den ryska dialogen/ryska dolda textningen frågar Marina ordagrant av Ljonja 'Vill du att jag ska ge dig under svansen?'. Uttrycket har funktionen runda ord och är ett snällare uttryck för 'att knulla'. I svenska textningen har man använt i stället uttrycket *Vill du göra det bakifrån?*.

- (62) А хочешь я тебе *под хвост дамь*? (Avsnitt 8, 14:37, Marina)
Vill du göra det bakifrån?

Ё-моё, японский бог och елки

Den ryska dialogen och den ryska dolda textningen innehåller också flera eufemismer. Ett av dem är *ё-моё* 'jo-mitt-jo' i exempel (63), (64) och (65). *Ё-моё* kan användas för att uttrycka förvåning, glädje och lätt irritation eller missnöje (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *ё-моё*).

I exempel (63) har man låtit bli att översätta uttrycket till svenska men man har i stället lagt ett utropstecken i slutet vilket tyder på att det är ett utrop. I exempel (64) har man översatt *ё-моё* till *Jisses* vilket är en eufemism av namnet *Jesus*. Delvis på grund av fördunkling av den egentliga innebörden men också delvis på grund av eufemistiska skäl har det uppstått eufemismer av namnet *Jesus* såsom *Jisses*, *Jösses*, *Jössus* och så vidare. Både *Jesus* och dess eufemismer kan användas som utrop vid sorg, förtvivlan, häpnad, förskräckelse och i vissa fall glädje (Dagrin u.å, s.v. *Jesus*, SAOB 2021, s.v. *Jesus*). I exempel (65) har man återigen i svenska textningen använt den milda svordomen *fasen*.

- (63) Да *ё-моё*, сейчас вообще не до этого. (Avsnitt 2, 03:25, Serjozja)
Det spelar ingen roll nu!
- (64) Ир, ну, *ё-моё*. (Avsnitt 1, 04:20, Serjozja)
Jisses, Ira!
- (65) Сказали ж направо! *Ё-моё*. (Avsnitt 2, 06:10, Ljonja)
Fasen, ta höger, sa jag ju!

Två andra icke obscena uttryck som används i dialogen finns i exempel (66) och (67). Dessa är *японский бог* 'japansk gud' och *елки* 'granar'. Eufemismen *японский* 'japansk' brukar man

använda för dess assonans med den obscena roten *-еб-* '-job-' till exempel *ебический* (Wikislovar' u.å., s.v. *японский*). Likheten är tydligast då roten *-еб-* är obetonad: jämför [jɪp] i *японский* och [jɪb] i *ебический*. Dessa används på samma sätt som svenskans *jävla*. Uttrycket *елки* 'granar' är kortvarianten av uttryck såsom *елки-палки* 'granar-käppar' och *елки-зеленые* 'gröna-granar'. Uttrycken används för att uttrycka missnöje, irritation, förvirring, glädje och så vidare (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *ёлки*). I svenska textningen har man här använt temaområden tro och religion med *fan* och *för fan*.

(66) *Японский бог!* (Avsnitt 8, 36:17, Ljonja)
Men *för fan!*

(67) *Елки.* (Avsnitt 5, 18:26, Olja)
Fan.

5.2.2 Kroppsutsöndringstemat

Говно, сраный, посрать och насрать

Om man vill kalla någon dum, dålig, äcklig eller lömsk kan kalla den *говно* 'skit' (se exempel (68)). Även saker kan vara *говно*. (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *говно*, Wikislovar' u.å., s.v. *говно*) (se 5.2.4 för andra skällsord). Om man på svenska vill uttrycka att någon är dålig, värdelös eller simpel kan man också säga att den är *skit*. Även saker kan vara *skit* (SAOB 2021, s.v. *skit*).

I den svenska textningen beskrivs farbrodern som full. Varför har man inte använt *skit* i svenska textningen? Detta beror på att *говно* och *skit* används på olika sätt. Svenskans *skit*-används oftast som förled i sammansatt ord och fungerar som bestämning/förstärkning. De enda skällsorden med *skit*- är *skitstövel* och *skithög*, vilka är mycket vardagliga.

(68) *Дядя у нас говно.* (Avsnitt 5, 22:35, Olja)
Han är full.

Говно används i formen av ett adjektiv i exempel (69). Adjektivet *говняный*, som har funktionen förstärkning används om något är dåligt, uselt eller av dålig kvalitet (Wikislovar' u.å.,

говняный). *Skitbil* som står i den svenska textningen fungerar också som förstärkning, vilket betyder att både temaområdet och funktionen har bevarats.

- (69) Сука. *Говняная* машина. (Avsnitt 8, 36:30, Ljonja)
Fan. *Skitbil!*

Adjektivet *сраный* 'nerskitad' som används i exempel (70) är en grov svordom (Vikislovar' u.å., s.v. *сраный*). *Сраный* fungerar här som förstärkning. Den svenska textningen har använt sig av den vardagliga förstärkningen *jävla*.

- (70) Езжайте на свое *сраное озеро* сами! (Avsnitt 5, 13.08, Ira)
Åk till er *jävla sjö!*

Verben *посрать* och *насрать* i exempel (71) och (72) används på samma sätt som svenska uttrycket 'skita i'. Dessa är givetvis förstärkningar. I exempel (71) har man inte använt en svordom i den svenska textningen, fastän *skita i* hade funkad här. Men översättningen i exempel (72) är lyckad eftersom *sket i* har samma betydelse och funktion som *насрать*.

- (71) Да мне *посрать*. (Avsnitt 5, 39:25, (flicka))
Som om jag bryr mig.

- (72) И *насрать*, что у этого кого-то уже есть свой собственный сын. (Avsnitt 8, 41:19, Ira)
Hon *sket i* om han hade en egen son.

Ссанный* och *ссать

Adjektivet *ссанный* 'nedpissad' i exempel (73) är en grov svordom (Vikislovar' u.å., s.v. *ссанный*). Den ryska repliken skiljer sig en aning innehållsmässigt från den svenska textningen. På ryska säger Marina att 'det luktar av gamla nedpissade trasor' medan det i den svenska textningen står att *det luktar piss*. Det vill säga att adjektivet *ссанный* har blivit substantivet *piss*. Man kan inte räkna som *piss* som en svordom och det är ett starkt vardagligt ord för ordet *urin* (SO 2021, s.v. *piss*).

- (73) И вообще здесь всё время воняет какими-то старыми *ссаными* тряпками.
(Avsnitt 3, 25:45, Marina)
Och lukten. Det luktar piss.

I exempel (74) har man använt det grova verbet *ссать* som betyder antingen 'att pissa' eller 'fegis' (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *ссать*). I den svenska textningen översätts inte verbet.

- (74) И убить меня не можешь, и опустить *ссышь*. За баб своих боишься.
(Avsnitt 7, 27:50, (man))
Du varken lät mig gå eller sköt mig. Du är rädd om tjejerna.

Жона

Det runda ordet *жона* 'röv' används i exempel (75) och (76). Den grova svordomen *жона* har i den svenska textningen blivit *ända* i exempel (75). I SO (2021 s.v. *ända*) står det följande om ordet *ända*: "vardagligt bakre, rundat kropps-parti mellan ryggen och benen hos människa; särsk. med tanke på vissa kropps-funktioner". Kontrasten mellan dessa ord är stor, *жона* är en grov svordom medan *ända* är ett vardagligt ord.

Uttrycket *жона с машиной* i exempel (76) kan översättas ordagrant som 'röven med bilen'. Ljonja säger denna replik eftersom hans bil blev stulen, antagligen menar han med detta uttryck att 'situationen är dålig gällande bilen' eller 'strunt i bilen'. I den svenska textningen har man använt det vardagliga adjektivet *paj* som används när någonting är trasigt (SO 2021, s.v. *paj*). Med andra ord har replikens betydelse ändrats helt och hållet på svenska.

- (75) Они братана моего завалили, а вы боитесь *жоны* ободрать? (Avsnitt 2, 17:57, (man))
De dödade min bror, och ni är rädda för att skrapa er på ändan!
- (76) *Жона с машиной*, Серёга. (Avsnitt 2, 23:02, Ljonja)
Bilen är paj, Seryoga.

5.2.3 Det religiösa temat

Господи och Боже

I *Epidemija* förekommer det också ett antal celesta uttryck. Uttrycket *Господи* 'Herregud' som används i exempel (77), (78) och (79) fungerar som ett utrop vid förvåning, glädje eller rädsla (Vikislovar' u.å., s.v. *господи*). Uttrycken *О Боже* 'Åh Gud' i exempel (78) och *Боже мой* 'Min Gud' i exempel (79) har samma funktion som *Господи* (Vikislovar' u.å., s.v. *боже*, Mokienko & Nikitina 2003 s.v. *бог*). På svenska är det lättast att översätta dessa uttryck med *Herregud*, vilket den svenska textningen också har gjort.

- (77) *Господи, что я натворил-то?* (Avsnitt 3, Boris, 45:06)
Herregud. Vad har jag gjort?
- (78) *О Господи! О Боже!* (Avsnitt 6, 45:07, Ira)
Herregud!
- (79) *Маленький мой! Господи Боже мой!* (Avsnitt 5, 42:08, Ira)
Herregud! Min älskling!

Слава Богу

Uttrycket *слава Богу* 'tack Gud' som används i exempel (80) och (81) fungerar också som utrop vid förvåning, glädje, rädsla samt lättnad. *Слава Богу* kan användas även som ersättning till adverbet *хорошо* 'bra' eller adjektivet *хороший* 'bra' (Vikislovar' u.å., *слава богу*). I exempel (80) och (81) används *слава Богу* som utrop för lättnad. Den svenska textningen har inga svordomar här men uttrycken *tack och lov* och *äntligen* passar bra som ersättning för *слава Богу*, eftersom de uttrycker också lättnad och fungerar som utrop (SO 2021 s.v. *äntligen*, SAOB 2021 s.v. *tack*).

- (80) *Слава Богу.* (Avsnitt 2, 40:54, Serjozja)
Bra, tack och lov.

- (81) Так лучше? Ну слава Богу! Еле дозвонился. Вы как? (Avsnitt 1, 27:10, Serjozja)
Är det bättre? Äntligen. Jag kom inte fram. Hur är det?

Дай бог och не дай бог

I exempel (82) och (83) har man använt uttrycken *дай бог* 'gud give' och *не дай бог* 'gud förbjude'. Uttrycket *дай Бог* kan antingen användas för att beskriva någon eller något som positivt eller som uttryck för förtroende eller godkännande av något. Uttrycket *не дай Бог* är precis tvärtom, det vill säga för att beskriva någon eller något negativt eller uttryck för missförtroende eller ogillande för något (Wikislovar' u.å., s.v. *дай бог, не дай бог*).

I exempel (82) har *дай бог* funktionen förstärkning eftersom repliken uttrycker en hög grad av något (i det här fallet Ljonjas fru), medan *не дай бог* i exempel (83) har funktionen eder för det uttrycker en önskan att han ska minnas vägen. Den svenska textningen har inga svordomar här eftersom det inga svordomar eller celesta uttryck finns som uttrycker samma sak som de ryska uttrycken.

- (82) И жена у тебя - *дай бог* каждому. (Avsnitt 1, 41:16, (man))
Och din fru är ett riktigt kap.
- (83) И *не дай бог* ты дорогу не запомнил. (Avsnitt 1, 51:09, (man))
Bäst att du minns vägen!

Чёрт

Som sagt, är ryskans enda riktiga svordom som har med temaområdet tro och religion att göra den diaboliska svordomen *чёрт* 'fan'/'djävul'. Uttryck med ordet *чёрт* förekom 13 gånger i den ryska dialogen/ryska dolda textningen. Svenskan däremot är rik på denna typ av svordomar (se 2.3.3). *Fan* som används i exempel (84) är en av de vanligaste svordomarna i svenskan och syftar på *djävulen* eller *den onde*. Man kan använda svordomen ensam som utrop samt i flera konstruktioner. (SAOB 2021, s.v. *fan*, Wiktionary u.å., s.v. *fan*). *Jäklar* som används i exempel (85) är ett vardagligt utrop och är en försvagad version av utropet *jävlar* (SO 2021, s.v. *jäklar*).

Utropen *helvete* och *för helvete* i exempel (86) och (87) är vardagliga kraftuttryck som kan användas om man känner sig väldigt irriterad över något. *Helvete* har flera eufemismer, till exempel *helsefyr*, *helskota*, *helgotta*, *häcklefjäll*, *Häljeröd*, *Hälsingland* och *Hästrikland* (Dagrin u.å., s.v. *helvete*, SAOB 2021, s.v. *helvete*). Svenskan använder ofta *för* vilket betyder ungefär 'inför'/'till', som inledning till svordomar, till exempel *för fan*, *för tusan* och *för djävulen* (Dagrin u.å., s.v. *för*).

Alla utrop som används i den svenska textningen i exempel (84), (85), (86) och (87) fungerar bra som ersättning för *чѐpm*. Variationen på de svenska utropen visar att svenskan använder sig mycket av temaområdet tro och religion.

(84) *Чѐpm*. (Avsnitt 3, 36:40, Anja)
Fan.

(85) *Чѐpm*. (Avsnitt 4, 19:03, Ira)
Jäklar.

(86) *Чѐpm!* (Avsnitt 5, 03:50, Ira)
Helvete!

(87) *Чѐpm!* (Avsnitt 7, 08:18, Ira)
För helvete!

Чѐpm förekommer också som skällsord i serien i formen *чѐpmи* (plural). Ett exempel på detta är (88). Precis som utropet *чѐpm* är detta skällsord lätt att översätta till svenska. Den svenska textningen har använt sig av skällsordet *djävel*, som brukar användas om personer man tycker illa om (SO 2021, s.v. *djävel*).

(88) Подбросит? *Чѐpmи* эти в масках подбросят до ближайшего оврага. (Avsnitt 7, 05:25, Ira)
Lifta? De maskerade *djävlar* tar dig till närmaste dike.

I exempel (89) står *чѐpm* som en del av förbannelsen *Чѐpm с ними* 'Åt helvete (djavulen) med dem' (se 2.4.4). Den svenska textningen har använt sig av utropet *jäklar*, trots att det finns svenska förbannelser som är liknande till innebörden. Men åtminstone har både ryskan och svenskan använt sig av temaområdet tro och religion.

(89) *Чѐpm с ними*. (Avsnitt 4, 10:29, Kolja)
Jäklar.

5.2.4 Skällsord

Ryskan har flera ord för att beskriva någon som är dum, lömsk, usel eller idiot, men man kan omöjligt räkna dem alla till svordomar eller särskilt fula. Till exempel är *идуот* och *дебил* (båda 'idiot') skällsord men inte svordomar. Därför har jag strukit bort alla skällsord som inte kan räknas som svordomar. I *Epidemija* förekommer det flera skällsord som kan räknas som svordomar och följande avsnitt handlar om dessa skällsord. Dessa skällsord är i huvudsak från djurvärlden.

Тварь, скотина och сволочь

I exempel (90) har man använt skällsordet *тварь* 'kräk'/'varelse'. *Тварь* kan användas som skällsord om man anser att någon är lömsk eller avskyvärd (Wikislovar' u.å., s.v. *тварь*). I den svenska textningen har *тварь* blivit *subba*. Egentligen hade man i stället kunnat översätta *тварь* till *kräk* vilket på svenska låter ganska nedsättande.

- (90) Уйдите, вы ну! Уйди, *тварь*! Да уйди ты с дороги. Уйди, блядь. (Avsnitt 5, 03:55, Ira)
Ur vägen för helvete! Flytta på dig, din *subba*! Ur vägen! Ur vägen, *subba*!

Ett annat exempel är skällsordet *скотина* 'djur'/'boskap' som används i exempel (91) och (92). *Скотина* används som skällsord när man anser att någon är oförskäm, lömsk eller dum (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *скотина*). I exempel (91) har *скотина* blivit *den jäveln*. *Jävel* används när man tycker illa om någon (SO 2021, s.v. *jävel*). Det som är viktigt att påpeka här är att Anja kallade Ljonja för *скотина* eftersom han betedde sig på ett väldigt oförskämt sätt under middagen. Svenskans *jävel* verkar ha ett bredare användningsområde än ryskans *скотина*. Men det som gör detta till en lyckad översättning är att både *скотина* och *jävel* är väldigt talspråkliga.

I exempel (92) har *скотина* blivit *skithög* i den svenska textningen. *Skithög* är ett vardagligt skällsord och man brukar använda det om föraktliga personer (SAOL 2015, s.v. *skithög*). *Skithög* passar bra som översättning eftersom Olja säger detta åt en berusad person som fallit. En person som är starkt berusad kan ses både som dum och föraktlig.

Сволочь i exempel (93) används om lömska, otäcka och usla människor. *Сволочь* är synonymt med *тварь* och *скотина* (Wikislovar' u.å., s.v. *сволочь*). Precis som i exempel (87) står det i svenska textningen *jävel*.

- (91) До крика меня довел, *скотина*. (Avsnitt 1, 19:49, Anja)
Fick mig att skrika. *Den jäveln*.
- (92) *Скотина*, вставай давай. (Avsnitt 5, 22:40, Olja)
Din skithög, upp!
- (93) Ох *сволочи*, а. Сейчас надаю! (Avsnitt 4, 06:05, Kolja)
Era *jävlar*! Ni ska få!

Овца och kozel

Ett annat sätt att kalla någon en idiot eller dum på ryska är skällsordet *овца* 'får' (se exempel (94)). Till skillnad från de föregående skällsorden för idiot kan man endast kalla en kvinna *овца* (Wikislovar' u.å., s.v. *овца*). I den svenska textningen har man använt *kossa*, som är ett vardagligt skällsord om en dum, trög, lat och klumpig kvinna (SAOB 2021, s.v. *kossa*).

Även andra djur används som skällsord i ryskan, till exempel *козёл* 'get'/'bock' i exempel (95). Man kan använda *козёл* som skällsord för att beskriva någon som är lömsk, dum och otrevlig (Wikislovar' u.å. s.v. *козёл*). Före *козёл* kommer det två adjektiv nämligen *жирный* 'fet' och *тупой* 'trög' (egentligen 'trubbig'). Det vill säga Anja kallar Ljonja en 'trög fet get/bock'. Adjektivens betydelse i den svenska textningen är oförändrad men *козёл* blir skällsordet *skitstövel*. *Сkitstövel* är ett väldigt vardagligt skällsord i svenskan (se 2.4.7) och man använder det när någon person betar sig illa (SO 2021, s.v. *skitstövel*).

- (94) *Овца*. (Avsnitt 2, 24:31, Anja)
Kossa.
- (95) *Тупой жирный козел*. (Avsnitt 1, 19:33, Anja)
Korkade feta skitstövel.

Падла, мразь, гнида och зараза

Ryskan har en rad av skällsord för att uttrycka att en person är värdelös, ett exempel är (96). Skällsordet *падла* har troligen bildats av substantivet *падь* 'kadaver' och verbet *падать* 'att falla'/'att dö'. En *падла* kan även vara en lömsk, otillförlitlig eller en elak person. (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *падла*, Wikislovar' u.å., s.v. *падла*). Här har svenskan igen hållit sig till det välbekanta skällsordet *jävlnarna*.

Skällsordet i exempel (97) är ett annat sätt att uttrycka att en person är värdelös och lömsk (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *мразь*). Skällsordet *мразь* betyder 'avskum'/'kräk'. Här har det skett en direkt översättning. Både *мразь* och *avskum* beskriver människor av det allra sämsta slaget.

Skällsordet *гнида* 'gnet/lusägg' i exempel (98) uttrycker också att någon är värdelös eller lömsk (Wikislovar' u.å., *гнида*). Adjektivet *конечный* som kommer efter *гнида* betyder i den här kontexten 'oduglig' (om människor). Motsvarande uttryck på svenska skulle vara ungefär *oduglig skit*. I den svenska textningen blev repliken i stället *Den skiten!*, vilket betyder att funktionen har bevarats.

- (96) Они, *падлы*, моего лучшего друга замочили. (Avsnitt 5, 39:41, (man))
De *jävlnarna* dödade min bästa vän.
- (97) Ты *мразь*. (Avsnitt 3, 51:13, Ljonja)
Ditt *avskum*.
- (98) *Гнида конченная*. (Avsnitt 2, 33:58, Ljonja)
Den skiten!

Зараза 'infektion' i exempel (99) är en av de mildare ryska svordomarna och kan användas när man är irriterad över något men också som skällsord om man anser att någon är otrevlig eller elak. (Wikislovar' u.å., s.v. *зараза*). Med *зараза* kan man göra vissa förbannelser mildare till exempel, förbannelsen *Заразу тебе в рот!* 'En infektion i din mun!' i stället för *Хуй тебе в рот!* 'En kuk i din mun!' (Mokienko & Nikitina 2003, s.v. *зараза*).

- (99) *Зараза*. (Avsnitt 3, 00:36, Boris)
Fan.

5.3 Svenska svordomar som översättning av andra typer av ryska uttryck

I serien fann jag 15 ställen där den svenska textningen hade en svordom eller ett fult ord, fastän det inte förekom någon svordom i ryska dialogen eller dolda textningen.

I exempel (100), (101) och (102) har man använt temaområdet avföring och övrig utsöndring som är vanlig för svenskan. Exempel (100), (101) och (102) hör till funktionen svordomar som bestämningar och förstärkningar. *Skita i (något)* och *skit samma* som används i exempel (100) och (101) uttrycker att man inte bryr sig eller struntar i något. I exempel (100) har man på ryska använt idiomet *по барабану* 'på trumman' vilket betyder att något inte spelar någon större roll för någon (Wikislovar' u.å., s.v. *по барабану*). I exempel (101) har man använt *ничего* 'ingenting'.

Ordet *бред* 'dumheter' i exempel (102) har blivit svordomen *skitsnack* i den svenska textningen. Man brukar använda förstärkningsuttrycket *skitsnack* när något är strunt eller skvaller (SAOL 2015, s.v. *skitsnack*). Både *бред* och *skitsnack* är mycket vardagliga ord.

- (100) Круто, не круто - мне это всё по барабану. (Avsnitt 2, 11:18, Ljonja)
Det *skiter jag i*.
- (101) Ничего. (Avsnitt 3, 05:25, Ira)
Skit samma.
- (102) Что за бред отпустите нас. (Avsnitt 5, 17:10, Serjozja)
Vad är det för *skitsnack*?

I följande tio exempel har man i den svenska textningen använt temaområdet tro och religion, som är vanligt i svenskan. Som jag nämnde i 2.4.1 finns det i flera språk snällare utrop, som inte kan räknas som svordomar. Det som sägs på ryska i exempel (103), (104), (105) och (106) är exempel på detta.

I exempel (103), (104), (105) och (106) har ryskan använt sig av interjektionerna *ай* 'aj', *ох* 'åh', *ух-ты* 'oj' och *ах ты...* 'du din...'. Interjektionen i exempel (103) hörs i den ryska dialogen men skrevs inte ut i den ryska dolda textningen. Här har den svenska textningen använt sig av de vardagliga uttrycken *jäklar*, *fan*, och *jävlar*. Dessa fungerar bra som ersättning för interjektionerna i och med att samtliga kan fungera som utrop.

- (103) (Ай.) (Avsnitt 1, 27:42, Ira)
Jäklar.

- (104) Ох. (Avsnitt 2, 08:18, Boris)
Jäklar.
- (105) УХ-ТЫ, УХ-ТЫ. (Avsnitt 4, 06:12, Kolja)
Fan
- (106) АХ ТЫ... (Avsnitt 4, 09:06, Kolja)
Jävlar...

Урод 'missfoster'/'odjur' som används i exempel (107) är ett starkt vardagligt skällsord, och det går inte att räkna det som en svordom (Wikislovar' u.å., s.v. *урод*). I den svenska textningen har man använt det vardagliga skällsordet *jäkel*, som är en mildare beteckning av *djävul* (SAOL 2015, s.v. *jäkel*).

- (107) Ну что вы тупите? Эти уроды могут в любой момент вернуться. (Avsnitt 2, 04:38, Polja)
Sätt fart! De *jäklarna* kan komma tillbaka närsomhelst.

För fan som används i den svenska textningen i exempel (108) är ett vanligt utrop på svenska. På ryska har man använt det talspråkliga uttrycket *каком кверху* vilket är ett elakt svar på frågan *как?* 'hur?' (Wikislovar' u.å., s.v. *каком кверху*). I denna situation frågade Marina av Ljonja hur de kommer sova i bilen och därför använde Ljonja detta uttryck. Talspråkliga element försvinner ofta från översättningar (se 3.1).

Helsike i exempel (109) är en av flera eufemismer för kraftuttrycket *helvete*, och *helsike* fungerar här som en förstärkning i Poljas fråga. Frågan var från början lite annorlunda på ryska nämligen *ты что придумал?* 'vad har du hittat på?'. Förstärkningen *helsike* fungerar bra i denna situation eftersom Polja skriker detta åt Misja och *vad gör du?* hade varit alldeles för snällt på svenska.

Följande exempel (110) liknar exempel (109). Här har man i stället använt *vad fan*, som också är en förstärkning. Frågan på ryska är lik den i föregående exempel: *Ты что творишь?* 'vad gör du?'. *Vad fan* passar bra som översättning eftersom Anja känner sig häpen över Iras beteende i denna situation.

Bland dessa är exempel (111) intressantast. Här har svenskan lagt till ett utrop, nämligen *för helvete*. Men det är inte egentligen konstigt att man har översatt på det här sättet. Uttrycket *ну 'nä'/'seså'* kan uttrycka bland annat vädjan, uppmaning, otålighet, överraskning och irritation.

I denna replik är Ira irriterad över att Anja och några andra står i vägen för henne, vilket gör att svenskans *för helvete* fungerar i denna situation.

- (108) Марина, как-как каком кверху. (Avsnitt 2, 13:15, Ljonja)
Men *för fan*, Marina?
- (109) Ты что придумал? (Avsnitt 6, 33:00, Polja)
Vad i helsike gör du?
- (110) Ты что творишь? Ты обалдела совсем? (Avsnitt 2, 01:46, Anja)
Vad fan gör du? Är du galen?
- (111) Уйдите, вы ну! Уйди, тварь! Да уйди ты с дороги. Уйди, блядь. (Avsnitt 5, 03:55, Ira)
Ur vägen för helvete! Flytta på dig, din subba! Ur vägen! Ur vägen, subba!

Även exempel (112) är intressant. Här har ryskan använt sig av slangordet *зашибись* vilket betyder 'mycket bra'/'underbart' och uttrycker godkännande av något (Mokienko & Nikitina 2000, s.v. *зашибись*, Wikislovar' u.å. s.v. *зашибись*). Den svenska textningen har här återigen använt det väldigt vardagliga utropet *Jäklar!*. Både ryskan och svenskan har använt sig av vardagliga uttryck, vilket gör detta till en lyckad översättning.

- (112) Зашибись. (Avsnitt 4, 39:48, Polja)
Jäklar!

Skällsordet *svin* används i den svenska textningen i exempel (113). När man använder *svin* som ett skällsord betecknar det en smutsig eller en avskyvärd person (SAOL 2015, s.v. *svin*). Ordet som användes i den ryska dialogen och den ryska dolda textningen var slangordet *вертухай* 'plit'/'fångvaktare' (Mokienko & Nikitina 2000, s.v. *вертухай*).

- (113) И не в затылок, а в глаза – ты ж не вертухай... (Avsnitt 7, 28:06, (man))
Men inte i ryggen, du är inte ett *svin*.

5.4 Bortplockade svordomar

Det finns ett antal ställen i *Epidemija* där en svordom sades i den ryska dialogen men den förekommer inte i den ryska dolda textningen. I vissa fall har svordomen ersatts med något annat ord – exempel på detta är (114) och (115). Både i exempel (114) och (115) sägs det *блядь* 'hora' i den ryska dialogen men i den ryska dolda textningen har man i stället skrivit eufemismen *блин* 'plätt' (blini).

(114) Серёга тоже с этими двумя телками. Блин (*блядь*). (Avsnitt 2, 11:28, Ljonja)
Seryoga och hans två tjejer, för fan.

(115) Чего? Самооборона, блин (*блядь*). (Avsnitt 4, 45:00, Ljonja)
Vadå? Självförsvar, fan heller.

I exempel (116) och (117) sägs det *блядь* i dialogen men det skrevs inte ut i den ryska dolda textningen.

(116) Ты что, совсем ебанулась, (*блядь*)? (Avsnitt 8, 17:18, Ljonja)
Är du helt galen?

(117) А вам всё мало. Вы все такие. (*Блядь*.) Суки. (Avsnitt 3, 40:34, Boris)
Ni alla är likadana.

Som jag nämnde i 3.4 uppmanar streamingtjänsten *Netflix* sina audiovisuella översättare att inte använda vissa ryska svordomar, en av dem är *блядь*. Detta kan delvis förklara varför *блядь* plockades bort eller ersattes med *блин*, men det förklarar inte varför det skrevs ut på andra ställen (se 5.2.1).

I exempel (118) säger Anton *сука* tre gånger i den ryska dialogen medan i den ryska dolda textningen skrivs *сука* endast en gång och det står inom en klammer att det är upprepande. Det är troligt att skällsordet inte skrevs ut eftersom det upprepades och det är ett barn som uttalar skällsordet (se även exempel 37). I den svenska textningen står det *slyna* två gånger.

(118) [АНТОН ПОВТОРЯЕТ] Сука! (*Сука! Сука!*) (Avsnitt 4, 18:39, Anton)
Slyna! Slyna!

Även andra typer av svordomar blev bortplockade. I exempel (119) sades det *Убери это нахер* 'Lägg bort det (åt kuken)' i dialogen men i den ryska dolda textningen står det enbart imperativen *Убери* 'Lägg bort'.

Scenen som exempel (119) är från återuppspelas senare i samma avsnitt från en annan synvinkel. I återuppspelningen skrivs *это нахер* ut i den dolda textningen. Troligen har man plockat bort *это нахер* i misstag. Som jag nämnde redan i 5.2.1 är *хер* en eufemism och det finns ingen tabu kring detta ord.

- (119) Дед, ты чего? Убери (это нахер). (Avsnitt 5, 16:25, (man))
Vad är det? Lägg ner det.

I exempel (120) skrev man inte ut *о боже* i den dolda textningen. Det finns ingen tabu kring det celesta uttrycket *о боже* (se 5.2.3). Som föregående exempel, finns det skäl att tro att det är bortplockat rent av misstag eller kanske man tyckte att det är onödigt med både *о боже* och *господи*.

- (120) Господи (о боже). (Avsnitt 4, 10:04, Ira)
Kära nån!

6 Sammanfattande diskussion

Denna pro gradu-avhandling handlar om översättning av svordomar och fula ord. Syftet i avhandlingen var att granska om och hur svordomar översätts från ryska till svenska samt undersöka om deras funktion ändras vid översättning. Som undersökningsmaterial använde jag thrillerserien *Epidemija*. Materialet bestod av svordomar och fula ord i den ryska dialogen, den ryska dolda textningen samt den svenska textningen. Jag definierade svordomarna och de fula orden med hjälp av ordböcker och deras funktion enligt Ljungs (2006) funktioner.

Den ryska dialogen hade 151 svordomar, den ryska dolda textningen 145 och den svenska textningen 100. Det vill säga att den svenska textningen hade cirka en tredjedel färre svordomar och fula ord än den ryska dialogen och den ryska dolda textningen.

När det kommer till funktionerna användes det både på ryska och svenska främst utrop, skällsord och förstärkningar. Den ryska dialogen och den ryska dolda textningen använde sig av alla temaområden, men i huvudsak temaområdet kroppsdelar och sexualitet. Den svenska

textningen däremot håller sig i huvudsak till temaområdena tro och religion samt avföring och övrig utsöndring. Det förekommer några få fall där temaområdet kroppsdelar och sexualitet har använts.

I utropen använde ryskan svordomstemata tro och religion, kroppsdelar och sexualitet och mammamotivet medan svenskan endast använder sig av temat tro och religion. I skällsorden använde ryskan tro och religion, kroppsdelar och sexualitet, avföring och övrig utsöndring samt mammamotivet medan svenskan använde tro och religion samt andra vardagliga svordomar. De ryska förstärkningarna bestod av temaområdena kroppsdelar och sexualitet, avföring och övrig utsöndring samt mammamotivet, medan svenskan använde sig av tro och religion samt avföring och övrig utsöndring.

Vid jämförelsen av svordomarna och de fula orden kunde jag konstatera att nivån på de ryska svordomarna och fula orden varierar mycket. I den ryska dialogen och ryska dolda textningen används det både eufemismer, icke-obscena, grova och obscena svordomar. Nivån på de svenska svordomarna hålls i regel på en vardaglig nivå, oberoende av nivån på den ursprungliga ryska svordomen eller fula ordet.

Ett svordomstema som ryskan använder sig mycket av är mammamotivet, vilket syns tydligt i analysen av svordomarna i *Epidemija*. Svenskan använder inte detta temaområde och vid översättning är det svårt att hitta något motsvarande på svenska. Vid utropen löstes det genom att använda temaområdet tro och religion. I resten av fallen användes det en vardaglig svordom eller ingen svordom eller fult ord alls.

Det förekom även vissa ställen där en svordom fanns endast i den svenska textningen. Men dessa svordomar var ytterst vardagliga och de skiljer sig inte mycket från det som sades på ryska. Detta beror givetvis på att svordomar i svenskan är en integrerad del av vardagsspråket men inte i ryskan.

En del av de ryska svordomarna skrevs inte ut i sin helhet eller så ersattes de med en eufemism. Det var främst den obscena svordomen *блядь* 'hora' som plockades bort eller ersattes med eufemismen *блин* 'plätt' (blini). Oftast plockar man bort svordomar på grund av brist på utrymme eller brist på tid (se 3.2 och 3.4). Men som sagt, detta förklarar inte varför *блядь* skrevs ut på andra ställen.

Troligen plockades bort eller ersattes av vissa av svordomarna rent av misstag, åtminstone de icke-obscena svordomarna. *Netflix* har trots allt uppmanat översättarna av dold textning att inkludera så mycket av originalinnehållet som möjligt och man ska inte tona ner eller förenkla

den ursprungliga dialogen (se 3.4). Dessutom är det lätt att missa svordomarna när man lyssnar på dialogen, eftersom de hörs otydligt.

Den enda svordomen från *Netflix* lista på ”förbjudna” svordomar som används i *Epidemija* är *блядь* ’hora’ (se 5.2.1). Resten av de ”förbjudna” svordomarna används i avledningar både i den ryska dialogen och den ryska dolda textningen, till exempel: *хуй – охуеть/охуенно, низда – низдец/кабздец* och *ебать – ебануться*. Med andra ord, den ursprungliga formen av dessa svordomar används varken i dialogen eller i dolda textningen. Detta visar att dessa svordomar är tabu för ryskspråkiga, åtminstone om man använder deras ursprungliga form.

I sin helhet visar resultatet att ryskan har ett mer mångsidigt sätt att använda svordomar, jämfört med svenskan. De ryska svordomarna har flera nivåer, till exempel eufemismer och obscena svordomar. Dessutom använder ryskan samtliga temaområden. Svenskans svordomar är däremot enbart vardagliga och främst består de av uttryck såsom *fan*, *herregud* och *skit*. I dag är det få svenskspråkiga som tar illa vid sig om man använder svenska svordomar, åtminstone i informella sammanhang. Därför har svenskan börjat ta in svordomar från andra språk, främst engelskan (se 2.3.2 och exempel (31)).

Som jag skrev i 3.4 är svordomar och fula ord inte nödvändiga i textning för att tittaren ska förstå kontexten. Trots att de ryska svordomarna blev förändrade eller bortplockade i den svenska textningen går man inte miste om mycket som svenskspråkig tittare. Budskapet kommer fram genom andra medel, till exempel genom att lyssna på karaktärens tonläge. I och med att svenskans ”svordomsförråd” är ganska fattigt skulle det kunna bli irriterande för svenskspråkiga tittare att hela tiden läsa de vardagliga svordomarna *fan*, *herregud*, *skit* och så vidare. Ett annat problem är det stilistiska förbudet mot svordomar i svenskan som jag skrev om i 3.3 vilket gör det svårt att översätta en svordom till svenska med den mest bokstavliga lösningen.

Slutligen vill jag påpeka att det finns flera andra intressanta forskningsområden gällande svordomar och fula ord. Intressanta teman skulle kunna vara exempelvis svordomar och kön samt svordomar och ålder. Under analysen märkte jag att det var främst männen svor i den ryska dialogen och den ryska dolda textningen. Antagligen beror detta på att svärande traditionellt är ett större tabu för ryskspråkiga kvinnor. Som sagt, är svenskans svordomar och fula ord vardagliga och det finns ingen desto större tabu kring dem. Möjligtvis svär män och kvinnor lika mycket på svenska? Förutom att männen svor mera än kvinnorna fanns det en skillnad kring ålder också. Barnen Polja, Misja och Anton svär mycket sällan och i huvudsak var det de vuxna människorna som svor. Möjligen finns det en ålderstabu också?

Denna avhandling har varit mycket intressant att skriva. En del av de ryska svordomarna var nya för mig, fastän jag har pratat ryska ända sedan barnsben. De svenska svordomarna och fula orden var mer bekanta för mig eftersom de är en del av vardagsspråket och i de flesta fall bryr sig ingen om att man uttalat dem. De obscenare ryska svordomarna och fula orden har jag lärt mig i vuxen ålder samt genom min kandidatavhandling och denna pro gradu-avhandling. Flera av eufemismerna har jag känt till länge, till exempel *блин* och *фиг*. Både min kandidatavhandling och denna pro gradu-avhandling har gett mig en bra insikt i hur olika ryska och svenska svordomar faktiskt är.

Litteratur

Adams, D. (2022). *The Industry of Dubbing And Subtitling In The Light Of Netflix's Rise*. [blogg] CCJK. <https://www.ccjk.com/netflix-dubbing-and-subtitling> [09.04.2022]

Andersson, L. (2004) [1985]. *Fult språk: svordomar, dialekter och annat ont*. Sextonde tryckningen. Stockholm: Carlssons Bokförlag AB.

Beers Fägersten, K. (2017). Fuck cancer, fucking Åmål, aldrig fucka upp. I Kristy Beers Fägersten and Karyn Stapleton (red.), *Advances in swearing research: new languages and new contexts*. Amsterdam: Benjamins, ss. 65–86.

Beers Fägersten, K. (2018). På svenska svär vi gärna på engelska. *Språkbruk 1*. <https://www.sprakbruk.fi/-/pa-svenska-svar-vi-garna-pa-engelska>

Beers Fägersten K. (2021). Fucking svenska. [video] <https://urplay.se/program/224414-ur-samtiden-sprakforum-2021-fucking-svenska> [23.12.2021]

Cambridge Advanced Learner's Dictionary & Thesaurus. (2022). Fucked. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/fucked> Cambridge University Press.

Dagrin, B. G. (u.å.). *Fula Ordboken*. <http://www.fulaordboken.se/>

Díaz Cintaz, J., Remael, A. (2014). *Audiovisual translation: Subtitling*. London: Routledge 2014.

Gauthier, M., Guille, A. (2017). Gender and age differences in swearing A corpus study of Twitter. I Kristy Beers Fägersten and Karyn Stapleton (red.), *Advances in swearing research: new languages and new contexts*. Amsterdam: Benjamins, ss. 137–156.

Hjort, M. (2009). Swearwords in subtitles: A balancing act. *inTRAlinea* 11, Special Issue: The Translation of Dialects in Multimedia, 5s. http://www.intralinea.org/specials/article/Swearwords_in_Subtitles

Håkansson, N. (2021). *Dolda gudar: en bok om allt som inte går förlorat i en översättning*. Stockholm: Nirstedt/litteratur.

Ingo, R. (2007). *Konsten att översätta: översättandets praktik och didaktik*. Lund: Studentlitteratur.

Kinopoisk. <https://www.kinopoisk.ru/series/1108682/> [17.02.2022]

Levin, Ju. I. (Левин, Ю. И) (1998). Об обценных выражениях русского языка: В *Избранные труды. Поэтика. Семиотика*. Москва: Школа «Языки русской культуры», сс. 809–819.

Lindström, F. (2000, 2002). *Världens dåligaste språk + jordens smartaste ord*. Stockholm: Albert Bonniers förlag.

Ljung, M. (2006). *Svordomsboken – om svärande och svordomar på svenska och 23 andra språk*. Uddevalla: Norstedts.

Mikkonen, M. (2016). *Vad fan händer med svordomar i översättningar? En semantisk-pragmatisk analys av svordomar och kraftuttryck i Håkan Nessers Fallet G och dess finska och engelska översättningar*. Pro gradu. Helsingfors universitet.

Mokienko, V. M. (Мокиенко, В. М.) (1994). Русская бранная лексика: цензурное и нецензурное. *Russistik*, 1–2, ss. 50–73.

<http://www.philology.ru/linguistics2/mokiyenko-94.htm>

Mokienko, V. M., Nikitina T. G. (Мокиенко, В. М., Никитина, Т. Г.) (2000). *Большой словарь русского жаргона*. Санкт-Петербург: Норинт.

Mokienko, V. M., Nikitina T. G. (Мокиенко, В. М., Никитина, Т. Г.) (2003). *Словарь русской брани*. Санкт-Петербург: Норинт.

Mokienko, V. M., Nikitina T. G. (Мокиенко, В. М., Никитина, Т. Г.) (2007). *Большой словарь русских поговорок*. Москва: ЗАО «ОЛМА Медиа Групп».

Montagu, A. (1967). *The anatomy of swearing*. London: Collier-Macmillan Company.

Netflix Partner Help Center. (u.å.a). Russian Timed Text Style Guide.

<https://partnerhelp.netflixstudios.com/hc/en-us/articles/215346638-Russian-Timed-Text-Style-Guide>

[21.02.2022]

Netflix Partner Help Center. (u.å.b). Swedish Timed Text Style Guide.

<https://partnerhelp.netflixstudios.com/hc/en-us/articles/216014517-Swedish-Timed-Text-Style-Guide>

[21.02.2022]

Nyman, S. (2020). *Översättning av svordomar och fula ord från svenska till ryska En studie av Mikael Niemis roman Populärmusik från Vittula*. Kandidatavhandling. Åbo Akademi.

Nyman, S. (2021). *Översättning av ryska svordomar och fula ord i svenska undertexter En essä om Netflix serien To the Lake*. Kursessä. Åbo Akademi.

Pihkola, T. (2019). *Men vad fan! Voi hemmetti! Översättning av svordomar i undertexter i serien Innan vi dör*. Magisteravhandling. Jyväskylä universitet.

Plutser-Sarno, A. (Плутсер-Сарно, А.) (2001). *Большой словарь мата. Том первый*. Санкт-Петербург: Лимбус Пресс.

Pym, A. (2014). *Exploring translation theories*. London: Routledge 2014.

SAOB (2021). *Svenska Akademiens ordbok*. <https://www.svenska.se>

SAOL (2015). *Svenska Akademiens ordlista*. <https://www.svenska.se>

SO (2021). *Svensk ordbok utgiven av Svenska Akademien*. <https://www.svenska.se>

Tirkkonen-Condit, S. (2004). Unique items – over- och under-represented in translated language? I Anna Mauranen and Pekka Kujamäki (red.), *Translation Universals. Do they exist?* Amsterdam: Benjamins, ss. 177–184.

Toury, G. (1995). *Descriptive translation studies and beyond*. Amsterdam: Benjamins cop. 1995.

Urban Dictionary. (u.å.). Fucked. <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=fucked> [26.03.2022]

Uspenskij, В. А. (Успенский, Б. А.) (1996). Мифологический аспект русской экспрессивной фразеологии. В: *Избранные труды, Т. II. Язык и культура*. Издание второе, исправленное переработанное. Москва: Школа «Языки русской культуры», сс. 67–161.

Vainio-Puhju, V. (2020). *What happens to swearwords in subtitling? A case study of the Finnish subtitles of The InBetweeners*. MA Thesis. University of Turku.

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). Боже. <https://ru.wiktionary.org/wiki/боже> [06.04.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). Гнида. <https://ru.wiktionary.org/wiki/гнида> [31.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). Говно. <https://ru.wiktionary.org/wiki/говно> [16.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). Говняный. <https://ru.wiktionary.org/wiki/говняный> [25.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). Господи. <https://ru.wiktionary.org/wiki/господи> [06.04.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). Дай Бог. https://ru.wiktionary.org/wiki/дай_Бог [13.04.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). Депрессовать. <https://ru.wiktionary.org/wiki/депрессовать> [02.05.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). До хуя. https://ru.wiktionary.org/wiki/до_хуя [23.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). Ёпт. <https://ru.wiktionary.org/wiki/ёпт>

[11.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (у.å.). Зараза. <https://ru.wiktionary.org/wiki/зараза>
[13.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (у.å.). Зашибись. <https://ru.wiktionary.org/wiki/зашибись>
[31.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (у.å.). Каком кверху.
https://ru.wiktionary.org/wiki/каком_кверху
[11.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (у.å.). Козёл. <https://ru.wiktionary.org/wiki/козёл>
[16.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (у.å.). Мудак. <https://ru.wiktionary.org/wiki/мудак>
[08.12.2021]

Vikislovar' (Викисловарь) (у.å.). На хер. https://ru.wiktionary.org/wiki/на_хер
[22.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (у.å.). На хуй нужен. https://wiktionary.org/wiki/на_хуй_нужен
[23.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (у.å.). Не дай Бог. https://wiktionary.org/wiki/не_дай_бог
[13.04.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (у.å.). Ни хуя. https://ru.wiktionary.org/wiki/ни_хуя
[23.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (у.å.). Овца. <https://ru.wiktionary.org/wiki/овца>
[15.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (у.å.). Охуенно. <https://ru.wiktionary.org/wiki/охуенно>
[22.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (у.å.). Падла. <https://ru.wiktionary.org/wiki/падла>
[16.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (у.å.). Пиздец. <https://ru.wiktionary.org/wiki/пиздец>
[25.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (у.å.). Пиздуй. <https://ru.wiktionary.org/wiki/пиздуй>
[28.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (у.å.). Пиздовать. <https://ru.wiktionary.org/wiki/пиздовать>
[28.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). По барабану. https://ru.wiktionary.org/wiki/по_барабану
[11.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). Сволочь. <https://ru.wiktionary.org/wiki/сволочь>
[15.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). Слава Богу. https://ru.wiktionary.org/wiki/слава_Богу
[13.04.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). Сраный. <https://ru.wiktionary.org/wiki/сраный>
[01.04.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). Ссанный. <https://ru.wiktionary.org/wiki/ссанный>
[04.04.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). Тварь. <https://ru.wiktionary.ru/wiki/тварь>
[13.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). Урод. <https://ru.wiktionary.ru/wiki/урод>
[30.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). Хер. <https://ru.wiktionary.org/wiki/хер>
[22.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). Херня. <https://ru.wiktionary.org/херня>
[23.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). Хрень. <https://ru.wiktionary.org/хрень>
[23.03.2022]

Vikislovar' (Викисловарь) (u.å.). Японский. <https://ru.wiktionary.org/wiki/японский>
[08.03.2022]

Wiktionary (u.å.). Fan. <https://sv.wiktionary.org/wiki/fan>
[08.03.2022]

Bilagor

Bilaga 1. Svordomar och fula ord i den ryska dolda textningen och den ryska dialogen.

Denna bilaga anger vilket temaområde de olika ryska svordomarna har samt hur många gånger de används i den ryska dolda textningen och den ryska dialogen.

Färgkod för svordomstemaområden:

Ljusröd = tro och religion

Blå = kroppsdelar och sexualitet

Orange = avföring och övrig utsöndring

Röd = mammamotivet

Grön = övrigt

Färgkod för den ryska dialogen:

Gul = Avvikande från den ryska dolda textningen

Svordomar/Fula ord	Ryska dolda textningen	Ryska dialogen
Блин	8	6
Блядь	5	9
Гнида	1	1
Говно	2	2
Говняная	1	1
Господи/О господи	14	14
Господи Боже мой	1	1
Дай Бог/Не дай Бог	2	2
Депрессануть	2	2
До хера	1	1
Еб	1	1
Ебануться	1	1
Елки	1	1
Ё-моё	3	3

Ѓпта	1	1
Жопа	5	5
Зараза	1	1
Кабздец	1	1
Козел	1	1
Мразь	1	1
Насрать	1	1
Нахер	3	4
На хера	2	2
На хрена	1	1
На хрен не	1	1
Ни фига	1	1
Ни хрена	2	2
Ни хрена нет	1	1
Ни хрена себе	1	1
Ни фига себе	1	1
О боже	2	3
Овца	1	1
Офигеть	1	1
Охереть	1	1
Охренеть	4	4
Охуенно	1	1
Охуеть	1	1
Падла	1	1
Пиздец	6	6

Пиздовать (Пиздуй)	1	1
Под хвост дать	1	1
Пойти (нахер) (да пошел нахер, на хер пошел отсюда, да пошел ты!)	3	3
Посрать	1	1
Сволочь	1	1
Слава Богу	3	3
Скотина	2	2
Сранный	1	1
Ссанный	1	1
Ссать (Ссышь)	1	1
Сука/Суки	15	17
Тварь	2	2
Твою мать	6	6
Трахаться/Трахнуть	4	4
Херня	1	1
Хрен (войка хренов)	1	1
Хреново	1	1
Хрень	1	1
Черт/Чёрт	9	9
Черти	3	3
Черт с ними	1	1
Японский бог	1	1
SUMMA	145	151

Bilaga 2. Svordomar och fula ord i den svenska textningen.

Denna bilaga anger vilket temaområde de olika svenska svordomarna har samt hur många gånger de används i den svenska textningen.

Färgkod för svordomstemaområden:

Ljusröd = tro och religion

Blå = kroppsdelar och sexualitet

Orange = avföring och övrig utsöndring

Grön = övrigt

Svordomar och fula ord	Svenska textningen
Avskum	1
Banne mig	1
Depressionsknulla	2
Djävlar	1
Dra åt helvete	2
Fan	13
Fan heller	1
Fan också	1
Fan ta	2
Fasen	1
Fuckade	2
För fan	3
För fasen	1
För helvete	2
Helvete	3
Herregud	10
Jisses	1
Jäklar	10
(De) jäklarna	1
Jäkligt	1
(Den) jäveln	1
Jävlskap	1
Jävla	4
Jävlar	1

(Era) jävlar	1
(De) jävlarna	3
Jävligt	1
Jösses	1
Knulla	4
Kossa	1
Skit	1
Skit-	3
Skithög	1
Skitstövel	1
(Den) skiten	1
Sket i/Skit i	2
Skit samma	1
Slyna	4
Subba	4
Svin	1
Vad fan	1
Vad i helsike	1
Var i helvete	1
Åh, Gud	1
SUMMA	100

Bilaga 3 Samtliga svordomar från varje avsnitt och funktioner.

Kod för funktionerna

- = ingen svordom/fult ord

1 Utrop

2 Eder

3 Bejakanden och förnekanden

4 Förbannelser

5 Ovänliga uppmaningar

6 Stående förolämpningar

7 Skällsord

8 Svordomar som bestämningar och förstärkningar

9 Runda ord

10 Övrigt

	Avsnitt 1 56:35	Person	Tidpunkt	Funktion på ryska	Funktion på svenska
1.	Ир, ну, ё-моё. <i>Jisses, Ira!</i>	Serjozja	04:20	1	1
2.	Пиздуй уже к своей Анечке. <i>Åk tillbaka till din Anya.</i>	Ira	05:11	8	-
3.	Машины мыл на светофоре, блин. <i>Jag tvättade bilar i korsningar.</i>	Ljonja	08:11	8	-
4.	Твою мать, ты-то куда лезешь? <i>Jäklar! Vart är du påväg?</i>	Ljonja	08:34	1	1
5.	И что, там прямо сразу в кабинете депрессанул ее? <i>Да?</i> <i>Så han depressionsknullade dig direkt på mottagningen?</i>	Ljonja	14:55	8	8
6.	Ань, сразу депрессанул тебя, в первый день? <i>Depressionsknullade han dig första dagen?</i>	Ljonja	15:00	8	8
7.	Совсем уже охренели детки <i>Jävla ungar</i>	Ljonja	16:18	8	8
8.	Офигеть. Жалко мальчишку. <i>Oj. Stackare.</i>	Ljonja	18:44	8	-
9.	Тупой жирный козел <i>Korkade feta skitstövel</i>	Anja	19:33	7	7
10.	До крика меня довел, скотина.	Anja	19:49	7	7

	Fick mig att skrika. <i>Den jäveln.</i>				
11.	Так лучше? <i>Ну слава Богу!</i> Еле дозвонился. Вы как? Är det bättre? Äntligen. Jag kom inte fram. Hur är det?	Serjozja	27:10	1	-
12.	(Ай.) <i>Jäklar.</i>	Ira	27:42	-	1
13.	Да ну, <i>блин</i> , это бесполезно. <i>Fan ta det här!</i>	(man)	28:15	8	4
14.	<i>На хрена</i> вообще там им еда. Varför behöver de mat?	(man)	28:20	8	-
15.	Короче, в стране <i>пиздец</i> . Vi är alla körda.	(man)	30:36	8	-
16.	[...] по улицам бегают какие-то резиновые <i>черти</i> [...] men nu har vi gummigubbar på gatorna	(man)	31:28	7	-
17.	[...] и поливают всех подозрительных каким-то белым <i>говном</i> [...] [...] som sprejar alla misstänka med nån vit <i>skit</i>	(man)	31:31	7	7
18.	Говорят, что это лекарство. Ребят, <i>ни фига</i> , это не лекарство. “Medicin”, säger de. Inte en chans att det är medicin!	(man)	31:34	8	-
19.	Нам всем <i>пиздец, пиздец</i> Vi är <i>fuckade</i> , totalt <i>fuckade</i> !	(man)	31:53	8 och 8	8 och 8
20.	<i>Чёрт.</i> <i>Fan.</i>	Serjozja	33:26	1	1
21.	Мамуля, наконец-то. <i>Господи</i> , я здесь с ума схожу без связи. Мamma, äntligen. Jag blir tokig utan mobilsignal.	Ira	38:30	1	-
22.	И жена у тебя - <i>дай бог</i> каждому. Och din fru är ett riktigt kap.	(man)	41:16	8	-
23.	<i>Господи</i> <i>Herregud!</i>	Marina	42:34	1	1
24.	Ну что, <i>сука</i> ? Vad är det, <i>subba</i> ?	(man)	50:58	7	7

25.	И не дай бог ты дорогу не запомнил. Bäst att du minns vägen!	(man)	51:09	2	-
-----	---	-------	-------	---	---

	Avsnitt 2 44:25	Person	Tidpunkt	Funktion på ryska	Funktion på svenska
1.	Твою мать. Не тот поселок. Jäklar, det är fel by.	(man)	00:48	1	1
2.	Я не знаю. Блин. Ей очень больно. Jag vet inte. Jäklar! Hon har väldigt ont.	(man)	01:27	1	1
3.	Ты что творишь? Ты обалдела совсем? Vad fan gör du? Är du galen?	Anja	01:46	-	8
4.	Да ё-моё, сейчас вообще не до этого. Det spelar ingen roll nu!	Serjozja	03:25	1	-
5.	Ну что вы тупите? Эти уроды могут в любой момент вернуться. Sätt fart! De jäklarna kan komma tillbaka närsomhelst.	Polja	04:38	-	7
6.	Сказали ж направо! Ё-моё. Fasen, ta höger, sa jag ju!	Ljonja	06:10	1	1
7.	Ох. Jäklar.	Boris	08:18	-	1
8.	Твою мать! Fan.	Ljonja	09:49	1	1
9.	Карелия, ёпта, поморы. Karelen, för fasen. Pomorer.	Ljonja	10:42	1	1
10.	Круто, не круто - мне это всё по барабану. Det skiter jag i.	Ljonja	11:18	-	8
11.	Серёга тоже с этими двумя телками. Блин (блядь). Seryoga och hans två tjejer, för fan.	Ljonja	11:28	8	1
12.	В интернете всякую хрень напишут, а ты ей веришь. Du tror på allt skitsnack på internet.	Ljonja	13:08	7	8
13.	Марина, как-как каком кверху. Men för fan, Marina?	Ljonja	13:15	-	1
14.	Блядь.	Ljonja	15:25	1	1

	<i>Fan.</i>				
15.	Вы что, сука, совсем попутали? Är du inte klok?	(man)	17:54	7	-
16.	Они братана моего завалили, а вы боитесь <i>жопы</i> ободрать? De dödade min bror, och ni är rädda för att skrapa er på ändan!	(man)	17:57	9	-
17.	<i>Ни хрена.</i> Ingenting.	Polja	19:45	8	-
18.	<i>Жона</i> с машиной, Серёга. Bilen är paj, Seryoga	Ljonja	23:02	9	-
19.	Хорошо, глубоко, а тут эти... <i>черти</i> сразу нарисовались. Tur att vi var långt inne i skogen när de <i>jävlar</i> na dök upp.	Ljonja	23:14	7	7
20.	<i>Овца.</i> <i>Kossa.</i>	Anja	24:31	7	7
21.	<i>На хер пошел</i> отсюда! <i>Dra åt helvete.</i>	(man)	33:31	5	5
22.	<i>Гнида конченная.</i> <i>Den skiten!</i>	Ljonja	33:58	7	7
23.	<i>Господи</i> , он чуть тебя не застрелил. Han ville skjuta dig!	Marina	34:00	1	-
24.	Ты понимаешь, что нам <i>пиздец</i> ? Vi är helt körda, förstår du inte det?	Marina	34:15	8	-
25.	<i>Охуенно</i> постарался. Ja, det gick ju <i>jävligt</i> bra!	Marina	34:26	8	8
26.	Похоже, <i>пиздец</i> отменяется. Vi är visst inte så körda ändå.	Polja	34:44	8	-
27.	<i>Слава Богу.</i> Bra, tack och lov.	Serjozja	40:54	1	-

	Avsnitt 3 54:00	Person	Tidpunkt	Funktion på ryska	Funktion på svenska
1.	<i>Зараза.</i> <i>Fan.</i>	Boris	00:36	1	1
2.	Слушай, Миша. Я где-то читала, что людям перед угрозой смерти страшно хочется <i>трахаться</i> . Du, Misha. En gång läste jag att de som är nära på att dö verkligen vill <i>knulla</i> .	Polja	02:05	9	9
3.	<i>Ох, ни хрена себе.</i> <i>Titta! Helvete!</i>	Ljonja	05:03	8	1
4.	Ничего. <i>Skit samma.</i>	Ira	05:25	-	8
5.	<i>Хреново.</i> Inte bra.	Serjozja	10:07	8	-
6.	<i>Черт.</i> <i>Fan.</i>	Anja	14:42	1	1
7.	Его просто надо было банально <i>трахнуть</i> , хотя бы разок. Jag borde bara ha <i>knullat</i> honom.	Ira	23:04	9	9
8.	Так надо было <i>трахнуть</i> . Ja, du borde ha <i>knullat</i> honom.	Anja	23:20	9	9
9.	И вообще здесь всё время воняет какими-то старыми <i>ссаными</i> тряпками. Och lukten. Det luktar piss.	Marina	25:45	10	-
10.	<i>Черт.</i> <i>Fan.</i>	Anja	36:40	1	1
11.	<i>Черт.</i> <i>Fan.</i>	Anja	37:40	1	1
12.	Вы его, сына моего, сточили. <i>Суки</i> . Era <i>subbor</i> , ni gjorde slut på honom.	Boris	40:12	7	7
13.	А вам всё мало. Вы все такие. (<i>Блядь</i> .) <i>Суки</i> . Ni alla är likadana.	Boris	40:34	(1 och) 7	-

14.	<i>Господи, что я натворил-то?</i> <i>Herregud. Vad har jag gjort?</i>	Boris	45:06	1	1
15.	<i>Ты мразь.</i> <i>Ditt avskum.</i>	Ljonja	51:13	7	7

	Avsnitt 4 52:16	Person	Tidpunkt	Funktion på ryska	Funktion på svenska
1.	<i>У нее знаешь, какая родинка на жопе была?</i> <i>Hon har ett födelsemärke på ändan.</i>	Kolja	01:55	9	-
2.	<i>Охренеть.</i> <i>Jäklar.</i>	Kolja	04:11	8	1
3.	<i>Скользко (скользкая), сука.</i> <i>Det är jäkligt halt här inne.</i>	Kolja	05:13	8	8
4.	<i>Ох сволочи, а. Сейчас надаю!</i> <i>Era jävlar! Ni ska få!</i>	Kolja	06:05	7	7
5.	<i>Ух-ты, ух ты</i> <i>Fan!</i>	Kolja	06:12	-	1
6.	<i>Фух! Слава богу, слились нахер.</i> <i>Tur att vi tog oss därifrån.</i>	Kolja	06:52	1 och 8	-
7.	<i>Ах ты...</i> <i>Jävlar...</i>	Kolja	09:06	-	1
8.	<i>Господи! Антон!</i> <i>Herregud! Anton!</i>	Ira	09:13	1	1
9.	<i>О Господи.</i> <i>Herregud!</i>	Ira	09:21	1	1
10.	<i>Господи. (О боже.)</i> <i>Kära nån!</i>	Ira	10:04	1 (och 1)	-
11.	<i>Черт с ними.</i> <i>Jäklar.</i>	Kolja	10:29	4	1
12.	<i>Сука.</i> <i>Slyna!</i>	Anton	18:28	7	7

13.	[Антон повторяет] <i>Сука! (Сука! Сука!) Slyna! Slyna!</i>	Anton	18:39	7,(7 och 7)	7 och 7
14.	Приехали, <i>блин</i> . Vägen tar slut här, <i>banne mig</i> .	Ljonja	18:59	8	8
15.	<i>Черт</i> . <i>Jäklar</i> .	Ira	19:03	1	1
16.	У негра в <i>жопе</i> и то светлей. Jag ser ingenting.	Kolja	20:10	9	-
17.	<i>Черт</i> . <i>Jäklar</i> .	Ira	23:36	1	1
18.	<i>Твою мать</i> , бак пробило. <i>Fan!</i> Hål i tanken.	Ljonja	25:26	1	1
19.	<i>Твою мать</i> , что там? <i>Fan också!</i>	Ljonja	25:33	1	1
20.	<i>Твою мать</i> , смотри, бак пробило. <i>Fan</i> det är hål i tanken!	Ljonja	25:35	1	1
21.	Вот все, ребята, это <i>кабздец</i> . Det här är slutet.	Ljonja	25:46	8	-
22.	Ты мне <i>на хрен</i> не нужна. Jag struntar i dig	Serjozja	32:55	8	-
23.	Зашибись. <i>Jäklar!</i>	Polja	39:48	-	1
24.	<i>Ни фига себе</i> . Еще кто-то дороги чистит. <i>Herregud!</i> Nån har plogat vägen!	Kolja	41:08	8	1
25.	Ты что творишь-то а? <i>Охренела</i> , что ли? Воровство, <i>блин</i> . Да, воровство! А что воровство хуже убийства, что ли? Vad gör du? Är du helt knäpp? Stöld! Ja, stöld! Är det värre än mord?	Ljonja	44:07	8 och 8	-
26.	Розовая, пушистая, <i>блин!</i> Oskuldsfulla idiot!	Ljonja	44:17	8	-
27.	Чего? Самооборона, <i>блин (блядь)</i> . Vadå? Självförsvar, <i>fan heller</i> .	Ljonja	45:00	8	3

28.	Да если бы у нее ружья не было, она бы глотку перегрызла <i>нахер</i> . Utan geväret hade hon skurit upp halsen på henne.	Ljonja	45:06	8	-
29.	Ты <i>охерел</i> ? Är du galen?	Ljonja	45:09	8	-
30.	Если б не твоя дырка, я б тебе сейчас башку свернул, <i>сука</i> . Om du inte var skadad, skulle du få.	Ljonja	45:13	7	-
31.	Куда людей дели, <i>суки</i> ? Var är alla människor?	(man)	47:07	7	-
32.	Да ты че? <i>Охуел</i> ? Är du galen?	(man)	48:02	8	-
33.	Да <i>пошел нахер</i> . <i>Dra åt helvete</i> .	(man)	48:09	5	5

	Avsnitt 5 46:28	Person	Tidpunkt	Funktion på ryska	Funktion på svenska
1.	<i>Чёрт!</i> <i>Helvete!</i>	Ira	03:50	1	1
2.	Уйдите, вы ну! Уйди, <i>тварь</i> ! Да уйди ты с дороги. Уйди, <i>блядь</i> . Ur vägen för <i>helvete</i> ! Flytta på dig, din <i>subba</i> ! Ur vägen! Ur vägen, <i>subba</i> !	Ira	03:55	7 och 7	1, 7 och 7
3.	<i>Тварь</i> , ты <i>охренела</i> совсем. <i>Сука</i> ! Du är helt galen!	Ira	04:07	7 och 8, 7	-
4.	Убью ее! <i>Сука</i> ! Убью! Jag ska döda henne! <i>Subba</i> !	Ira	04:16	7	7
5.	<i>О боже! Господи</i> , Антон! <i>Herregud! Jösses! Anton!</i>	Ira	11:15	1 och 1	1 och 1
6.	Езжайте на свое <i>сраное озеро</i> сами! Åk till er <i>jävla sjö</i> !	Ira	13:08	8	8
7.	Дед, ты чего? Убери (это <i>нахер</i>).	(man)	16:25	(8)	-

	Vad är det? Lägg ner det.				
8.	Что за бред отпустите нас. Vad är det för <i>skitsnack</i> ?	Serjozja	17:10	-	8
9.	<i>Елки.</i> <i>Fan.</i>	Olja	18:26	1	1
10.	Ты где, <i>еб</i> ? <i>Var i helvete är du?</i>	(man)	19:12	8	8
11.	Дядя у нас <i>говно</i> . Han är full.	Olja	22:35	7	-
12.	<i>Скотина</i> , вставай давай. Din <i>skithög</i> , upp!	Olja	22:40	7	7
13.	Давай, вставай. <i>Господи</i> . Kom igen, upp med dig.	Olja	22:56	1	-
14.	Понял тебя. Давай уже быстрее. Тут уже народу <i>до хера</i> . Uppfattat. Skynda på. Det är en stor folkhop här.	(man)	25:31	8	-
15.	Вот <i>суки</i> . De <i>jävlar</i> na.	(man)	25:44	7	7
16.	Ага, с <i>голой жопой</i> на танк. Vi är nakna mot en tanker!	(man)	29:34	9	-
17.	<i>Да пошел ты!</i> <i>Fan ta dig!</i>	(kvinna)	35:57	5	4
18.	Убери это <i>нахер</i> . Lägg ner <i>geväret</i> .	(man)	37:38	8	-
19.	Да мне <i>посрать</i> . Som om jag bryr mig.	(flicka)	39:25	8	-
20.	Они, <i>падлы</i> , моего лучшего друга замочили. De <i>jävlar</i> na dödade min bästa vän.	(man)	39:41	7	7
21.	Слышь, хорош уже. <i>Вояка хренов</i> . Det räcker! <i>Jävla krigare</i> .	Olja	39:44	7	7
22.	Ну где ты маленький мой? <i>Господи!</i> Var är mitt barn? <i>Herregud!</i>	Ira	41:44	1	1
23.	Маленький мой! <i>Господи Боже мой!</i>	Ira	42:08	1	1

	<i>Herregud! Min älskling!</i>				
24.	Мальш мой, <i>Господи</i> , прости меня. Åh, <i>Gud</i> , förlåt mig!	Ira	42:10	1	1

	Avsnitt 6 49:54	Person	Tidpunkt	Funktion på ryska	Funktion på svenska
1.	Два-три дня, прости <i>Господи</i> . Det är över om tre dagar.	Ljonja	24:02	10	-
2.	У нас нет навигатора, <i>ни хрена нет</i> . Vi har ingen GPS.	Ljonja	24:16	8	-
4.	Ты что придумал? <i>Vad i helsike gör du?</i>	Polja	33:00	-	8
5.	Она ослепила, не видит <i>ни хрена</i> . Hon är blind och ser inget.	Polja	33:02	8	-
6.	О <i>Господи! О Боже!</i> <i>Herregud!</i>	Ira	45:07	1 och 1	1

	Avsnitt 7 53:03	Person	Tidpunkt	Funktion på ryska	Funktion på svenska
1.	Подбросит? <i>Черти</i> эти в масках подбросят до ближайшего оврага. Lifta? De maskerade <i>djävlar</i> tar dig till närmaste dike.	Ira	05:25	7	7
2.	<i>Черт!</i> <i>För helvete!</i>	Ira	08:18	1	1
3.	<i>Господи!</i> Неужели мы добрались? <i>Herregud!</i> Jag fattar inte att vi klarade det.	Anja	14:12	1	1
4.	А тут такая <i>херня</i> . Men så skedde det där.	(man)	27:20	7	-
5.	И убить меня не можешь, и опустить <i>ссышь</i> . За баб своих боишься.	(man)	27:50	7	-

	Du varken lät mig gå eller sköt mig. Du är rädd om tjejerna.				
6.	И не в затылок, а в глаза – ты ж не вертухай... Men inte i ryggen, du är inte ett <i>svin</i> .	(man)	28:06	-	7
7.	Да на хера, на хера мне такая жизнь? Varför behöver jag ett sånt liv?	(man)	28:52	8 och 8	-
8.	И что <i>блядь</i> в нем прекрасного? Vad är så <i>jävla</i> vackert med det?	Misja	39:26	8	8
9.	Мы на необитаемом острове. Среди полного хаоса, безумия и кромешного <i>пиздеца</i> . Vi är på en obebodd ö i totalt kaos, galenskap och oändligt <i>jävelskap</i> .	Misja	39:32	8	8
10.	<i>Блядь</i> . <i>Helvete!</i>	Ira	46:19	1	1
11.	<i>Чёрт!</i> <i>Fan!</i>	Ira	46:30	1	1

	Avsnitt 8 51:16	Person	Tidpunkt	Funktion på ryska	Funktion på svenska
1.	А хочешь я тебе <i>под хвост дам</i> ? Vill du göra det bakifrån?	Marina	14:37	9	-
2.	<i>Сука</i> , не рыпайся. Ligg still.	(kvinna)	16:46	7	-
3.	Ты что, совсем <i>ебанулась</i> , (<i>блядь</i> ?) Är du helt galen?	Ljonja	17:18	8 (och 8)	-
4.	Да у меня, <i>блядь</i> , не встанет на тебя. Jag kommer inte att få stånd.	Ljonja	17:56	8	-
5.	<i>Сука</i> . <i>Slyna</i> .	(kvinna)	19:11	7	7
6.	<i>Японский бог!</i> <i>Men för fan!</i>	Ljonja	36:17	1	1

7.	Сука. Говняная машина. Fan. Skitbil!	Ljonja	36:30	7 och 8	1 och 8
8.	И насрать, что у этого кого-то уже есть свой собственный сын. Hon sket i om han hade en egen son.	Ira	41:19	8	8
9.	Только знаешь, там картина что-то не полная. Там не написано, что главная героиня умирает в сортире, а в это время её Серёженька с Ирой <i>трахаются</i> на полу. Men vet du vad? Historien är inte komplett. En bit saknas. Huvudpersonen dog medan hennes fina Seryozha och Ira <i>knullade</i> på golvet.	Ira	41:52	9	9